

BESTUURSAKKOORD TURNHOUT

2019-2024

Turnhout, hoofdstad van de Kempen

Een plan van aanpak tegen armoede, een grotere verbondenheid tussen alle Turnhoutenaren en gehandhaafde veiligheid en een plan voor een veiligere, vlottere en duurzamere mobiliteit. Dat zijn de ambities die vervat zijn in het bestuursakkoord dat N-VA, sp.a, Groen en CD&V presenteren voor de komende legislatuur.

Deze uitdagingen zijn bekommernissen voor alle schepenen en lopen als een rode draad doorheen alle bevoegdheden. Om resultaten te boeken willen we het leven in onze stad en onze wijken verbeteren en Turnhout terug een voortrekkersrol geven in de Kempen.

Turnhout, 19 december 2018

INHOUD

Onze opdracht	7 ◀
Welzijn	11 ◀
Omgeving	31 ◀
Beleving	59 ◀
Organisatie	73 ◀

**ONZE
OPDRACHT**

ONZE OPDRACHT

Turnhout mag de lat hoger leggen. Als hoofdstad van de Kempen heeft Turnhout een grote verantwoordelijkheid tegenover de Turnhoutenaars en tegenover de honderdduizenden burgers in de buurgemeenten en de ruime regio. Allemaal zijn we aangewezen op Turnhout voor ons werk, ons welzijn, onze vrijetijdsbeleving, onze inkopen en ons onderwijs.

We moeten de gezonde ambitie koesteren om opnieuw onze voortrekkersrol in de regio op te nemen, zoals van een centrumstad mag worden verwacht. De vier politieke families N-VA, sp.a, Groen en CD&V nemen in Turnhout de handschoen op om die uitdaging aan te gaan.

Naast het werk binnen de stadsgrenzen zijn er in dit bestuursakkoord ook heel wat uitdagingen opgenomen die zich buiten Turnhout situeren. Het uitbouwen van de Stadsregio in een verdere bestuurlijke samenwerking, alsook nauwere en regelmatige contacten met de bovenlokale beleidsniveaus zullen ons meer slagkracht geven om de vier centrale uitdagingen aan te gaan.

We gaan besturen rond vier centrale thema's:

Armoede, Verbondenheid en Veiligheid, Mobiliteit

Deze thema's zijn niet in één beleidsdomein te vatten en zullen dus door alle schepenen gedragen worden. Meerdere thema's en diverse actiepunten grijpen in dit akkoord op mekaar in. Het college van burgemeester en schepenen zal dan ook permanent overleg plegen om deze centrale thema's te monitoren. We voorzien een regelmatige voortgangsrapportage die het politieke en ambtelijk niveau een momentopname verschaft en die elementen aanreikt om het beleid bij te sturen om de doelstellingen die we voor ogen hebben ook effectief waar te maken.

De uitdagingen die voor ons liggen zijn ook duidelijk op te splitsen in de alledaagse problemen die heel dicht bij onze bevolking staan - denk maar aan zwerfvuil - en daarnaast de problemen die op een bredere regionaal niveau moeten worden aangepakt - denk maar aan mobiliteit. De nieuwe beleidsploeg heeft zich heel expliciet voorgenoemen om op beide niveaus tot zichtbare resultaten te komen.

Turnhout is de hoofdstad van de Kempen, en dat willen we versterken. De centrumfunctie van de stad staat buiten kijf op heel wat maatschappelijke domeinen: welzijn, onderwijs, justitie, sport,

jeugd, cultuur, retail, horeca, mobiliteit, werk, armoedebestrijding, toerisme. We willen hierin nog meer vooruitgang boeken. Om onze rol als enige centrumstad in de Kempen optimaal te kunnen vervullen moet Turnhout nauwer kunnen samenwerken met de buurgemeenten dan via de huidige formule die gestalte kreeg in de stadsregio.

Turnhout zal een **onafhankelijke studie** laten uitvoeren **over de intergemeentelijke samenwerking** in de stadsregio, om zo de grootst mogelijke win-win voor alle partners te zoeken en het pad daarheen ter bespreking te leggen bij de hogere overheid. Dat zal uiteraard gebeuren in nauw overleg met de buurgemeenten.

We blijven elke dag inspanningen doen om het Turnhoutse blazoen op te poetsen. Niet alleen bij onze eigen burgers maar ook in de bredere regio moet Turnhout verder op de kaart gezet worden als een woon- en winkelstad waar het goed toeven is en waar veel te beleven valt. Het is aan ons, aan de beleidsmakers om de Turnhoutenaars met zichtbare resultaten te overtuigen dat het glas meer dan halfvol is dan halfleeg, zodat ieder van onze inwoners die boodschap mee kan uitdragen.

We zetten verder in op de vernieuwing van Turnhout. Projecten zoals Turnova, Niefhout, de Heizijdse Velden, de Parkwijk en Schorvoort staan in de steigers of naderen hun voltooiing. Op termijn moeten ze vele nieuwe Turnhoutenaars aantrekken.

De opening van **Turnova**, voorzien voor de zomer 2019, betekent een mijlpaal in de geschiedenis van de stad. Zowel de recent ingehuldigde kunstencampus als de woontoren en de winkelbeleving van Turnova zijn symbolen van

het herwonnen zelfvertrouwen van Turnhout. Ze zijn het resultaat van een professionele samenwerking tussen overheid en privésector; een **voorbeeldproject voor heel Vlaanderen**.

In het Noorden verrijst een nieuwe duurzame woonwijk tussen het Kanaal en de Heizijde en aan het station is Niefhout hét innovatieve project dat levenslang wonen mogelijk wil maken in het hart van de stad. Ook hier speelt Turnhout een voortrekkersrol.

Voor Schorvoort werd een masterplan uitgetekend dat de toekomst van de wijk vrijwaart, de openbare ruimte fors uitbreidt, het sociale weefsel versterkt en het landelijke karakter onderschrijft. De unieke Parkwijk wordt gemoderniseerd met oog voor de erfgoedwaarden.

De stad blijft in elk van haar stadsontwikkelingsprojecten waken over de uitvoering. Als regisseur voorzien we een integrale aanpak die alle betrokken domeinen betreft en de kansen en opportuniteiten in kaart brengt en inplant.

We zetten het beleid rond ontwikkelingssamenwerking en sensibilisering verder en zetten in op een positieve bijdrage tot de SDG's – Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties. Via de beleidsprioriteiten die deze ploeg voorstelt zal Turnhout meewerken aan het bereiken van de SDGS, in het bijzonder SDG 1 - geen armoede, SDG 8 - eerlijk werk en economische groei, SDG 10 - ongelijkheid verminderen, SDG 11 - duurzame steden en gemeenschappen en SDG 13 - klimaatactie.

1. WELZIJN

ALLEMAAL BINKEN

Onze ambitie:

Het beleid zal erop gericht zijn om elke Turnhoutenaar zo veel mogelijk gelijke kansen te bieden en alle vormen van uitsluiting te bestrijden. We streven ernaar dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen en verbonden kunnen blijven met hun eigen buurt. Om dat waar te maken moet het preventieve gezondheidsbeleid verder worden ontwikkeld. Daartoe bundelen we als regisseur de krachten met zorg- en welzijnsorganisaties en gaan we uit van de kracht van burens, vrijwilligers en informele zorgverleners.

Turnhout is op korte tijd geëvolueerd naar een superdiverse stad. We willen de verbondenheid tussen mensen van verschillende culturen bevorderen. We beseffen dat dit een complex gegeven blijft, maar schenken vertrouwen aan alle binken die – elk naar eigen draagkracht en ambitie - mee willen bouwen aan de stad van morgen, ongeacht hun afkomst of de inhoud van hun portemonnee.

Wat willen we concreet realiseren?

- We nemen als lokaal bestuur een sterke regisseursrol op in het voeren van een gedragen, integraal en resultaatgericht inclusiebeleid. Belangrijke pijlers daarbinnen zijn **armoedebestrijding en gelijke kansen** enerzijds en de **integratie en participatie van mensen met een migratieachtergrond** anderzijds. We focussen hierbij in het bijzonder op kinderen en jongeren, om hen van bij de start goed op weg te zetten en hen alle kansen te geven op een goede toekomst.
- Als lokaal bestuur hoeven we niet alles zelf te doen en benutten we – in voortdurend overleg - **de kracht en expertise van externe organisaties**. Onder het motto 'goede afspraken maken goede vrienden', leggen we de samenwerking, budgetten en te behalen resultaten vast in nieuwe convenanten. We meten resultaten en evalueren aan de hand daarvan samenwerkingen. We ontwikkelen ons inclusiebeleid en acties ook in dialoog met mensen in armoede en met mensen met een migratieachtergrond, om goed hun noden en wensen te begrijpen.

- We stellen een '**regisseur inclusie en armoedebestrijding**' aan die de doelstellingen en actieplannen over de verschillende interne diensten, de verschillende thema's (werk, wonen, vrije tijd, onderwijs) en organisaties heen opvolgt, extra middelen aantrekt en aan de hand van een **meetinstrument** de **resultaten van het beleid meet**. Deze regisseur heeft ook aandacht voor een positieve beeldvorming rond het inclusiebeleid van onze stad door te focussen op onze positieve inspanningen (vb. investeren in werkgelegenheid, innovatieve aanpak voor gelijke kansen, ...) in plaats van enkel op de problemen.
- Op de welzijns-campus zorgen we voor een warm onthaal voor iedereen die hulp komt vragen. Maar we willen ook meer **outreaching** werken en mensen bereiken die de weg naar het loket niet vinden. Zo zorgen we voor een nog betere detectie en begeleiding van mensen in armoede, ouderen met een beginnende zorgnood, personen met een handicap, mensen met psychische problemen en andere kwetsbare groepen met ondersteunings- of zorgbehoeften in de diverse Turnhoutse buurten en wijken. We benutten daarvoor ook de plaatsen waar mensen uit de doelgroep nu al samen komen. **Vrijwillige en professionele brugfiguren, straathoekwerkers** zijn hierbij cruciale schakels om mensen toe te leiden naar de juiste professionele hulp waar nodig.
- We zetten in op economische en sociale activering van deze mensen. We behouden ook de sociale maatregelen die nu reeds van kracht zijn. Bijvoorbeeld het sociale tarief in de multifunctionele ontmoetingsruimtes (MFO's) en de afwezigheid van de onderhoudsplicht. De werkdruk op de maatschappelijk assistenten binnen het OCMW is zeer groot. Wanneer er budgettaire ruimte is, worden **extra maatschappelijk assistenten** aangeworven om behoeftige mensen te versterken en goed te kunnen begeleiden naar (maat)werk. We versterken ook de samenwerking en het overleg met hogere overheden, buurgemeenten en andere steden en gemeenten in binnen- en buitenland om extra middelen aan te trekken om de nodige resultaten te halen.
- Langer gezond thuis kunnen blijven wonen noopt ons ook tot het ontwikkelen van **een sterker (preventief) gezondheidsbeleid**. We willen onze inwoners beter informeren, maar ook ondersteunen bij het aannemen of behouden van een gezonde levensstijl. We hebben zowel aandacht voor de fysieke als de geestelijke gezondheid. We werken hiervoor campagnes en acties uit samen met externe partners, kennisinstellingen en onze Gezondheidsraad en participeren actief in de werking van de eerstelijnszorgzones. We verkennen hoe nieuwe kennis en technologieën ondersteunend kunnen werken en welke extra coaching er nodig is om een gezonde levensstijl aan te houden. We hebben daarbij bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen.

ZORG EN GEZONDHEID

Onze ambitie:

Mensen willen zo lang mogelijk zelfstandig thuis blijven wonen, in hun eigen vertrouwde omgeving. De toekomstige zorg is er dus een van zorg in de thuissituatie, in de eigen buurt. Het is onze ambitie om onze stad en ons zorgaanbod zo uit te bouwen dat thuiszorg voor iedereen gegarandeerd is, levenslang thuis wonen gestimuleerd wordt en (semi-)residentiële hulp geboden wordt indien nodig. Om de gespecialiseerde gezondheidszorg voor de patiënt verder uit te bouwen, blijven we werken aan de verdere centralisatie van alle ziekenhuisactiviteiten in een nieuw op te trekken gebouw op campus Sint Jozef.

Wat willen we concreet realiseren?

- Als lokaal bestuur registreren we de verdere uitbouw van een volwaardig en **vraaggestuurd zorgaanbod**. Dit zorgaanbod wordt gekenmerkt door gestimuleerde samenwerking tussen diensten en voorzieningen; een behoeftendeekkend aanbod in de informele zorg, de thuiszorg, de thuis-vervangende woonzorg en de intramurale zorg. De basis is continuïteit van zorg waarop een voldoende, divers, toegankelijk, betaalbaar, laagdrempelig, kwalitatief en goed aansluitend aanbod wordt uitgebouwd.
- Via het **zorgloket** ondersteunen we mensen met welzijns- en zorgvragen in de breedste zin van hun thuisomgeving, eventueel met de hulp van ICT-toepassingen. Om een beter zicht te krijgen op de reële vraag naar (semi-)residentiële woonvormen voor zorgbehoevenden optimaliseren we de wachtlijsten van de woonzorgcentra en de serviceflats.
- We vullen hiaten in bij het wonen voor senioren en personen met een handicap in de buurt van een dienstencentrum of woonzorgcentrum.

- Onze geprivilegeerde actor, **Zorggroep Orion**, focust zich op de kerntaken (zorg-gerelateerde taken). Voor alle andere opdrachten worden samenwerkingen opgezet met externe partijen.
- Onze **dienstencentra** spelen een belangrijke rol om ons aanbod voor alle bewoners toegankelijk te maken en om verdere ondersteuning van de zorgvragers uit te bouwen. Vanuit onze dienstencentra zetten we initiatieven op om onze **mantelzorgers** laagdrempelig en goed gestructureerd te **ondersteunen** zodat hun draagkracht verhoogt.
- We werken mee aan de **universele preventie van middelengebruik** gericht op de algemene bevolking en **selectieve preventie** gericht op risicogroepen. Hiervoor ondersteunen we TEJO, Route 11, 't Kader en het **residentieel centrum voor verslavingszorg** in de Kempen.
- In de gezondheidszorg is samenwerking binnen maar ook buiten de sector noodzakelijk om in een voldoende en behoeftendekkend aanbod te kunnen voorzien. Daarom optimaliseren we onze **samenwerkingsverbanden** en breiden we deze uit naar de regio. We nemen ook een actieve rol op in de verdere uitbouw van de eerstelijnszorgzone.
- We werken verder aan een **sterke uitbouw van het aanbod in de 3de-lijns-gezondheidszorg**. Hiervoor maken we een masterplan ontwikkeling Orionsite op dat de focus legt op een **zorgcampus**. We verbreden ons eigen aanbod via Zorggroep Orion. Voor de specifieke ontwikkelingen in de gezondheidszorg volgen we de verdere uitbouw van het **Algemeen Ziekenhuis Turnhout** richting Ziekenhuisnetwerk Kempen op.
- We werken zoveel mogelijk datagestuurd en op basis van evidencebased materiaal. Daar waar nodig experimenteren we met de hulp van **proeftuinen** maar gaan steeds nauwkeurig na of de gewenste impact ook daadwerkelijk bereikt wordt.

OUD IS HET NIEUWE JONG

Onze ambitie:

Door de stijgende levensverwachting neemt het aantal 65+'ers in onze stad toe. Oud wordt stilaan het nieuwe jong. Voor veel mensen begint na hun pensioen een tweede en rijkgevuuld leven. We willen de volgende jaren dan ook werken aan een seniorenvriendelijke stad. Dit vraagt coördinatie over verschillende beleidsthema's heen, zoals wonen, mobiliteit, cultuur en vrije tijd, zorg... Maar dé senior bestaat niet; diversiteit binnen deze bevolkingsgroep is groot. Daarom willen we het plan naar een seniorenvriendelijke stad ook samen maken met senioren uit alle leeftijdsgroepen met aandacht voor verschillende culturen.

Wat willen we concreet realiseren?

- Een echt seniorenvriendelijk beleid moet gevoerd worden over alle stadsdiensten heen. Denk maar aan aspecten zoals de toegankelijkheid van de openbare ruimte, voldoende openbare toiletten of informatie waar die zich bevinden, voldoende openbaar vervoer, een seniorenvriendelijk sociocultureel aanbod, ondersteuning bij beginnende zorgnoden. We werken hiervoor een **plan van aanpak** uit, waarbij we senioren zelf nauw betrekken.
- We willen senioren zo lang mogelijk zelfstandig of ondersteund thuis laten wonen, in hun eigen buurt. We bouwen **zorgzame buurten** uit en willen hiermee een voortrekker zijn in Vlaanderen. Zorgzame buurten gaan ook vereenzaming tegen, een groeiend probleem dat we willen aanpakken in Turnhout. We realiseren extra woningen voor senioren, serviceflats, faciliteren buurtwinkels en werken aan een performante dienstverlening zoals maaltijden aan huis. Dank zij al deze maatregelen kunnen senioren langer thuis blijven wonen.

- We vinden het belangrijk dat er in onze stad een **ruim aanbod is aan activiteiten** (sport, cultuur, lezingen,...) die toegankelijk zijn voor senioren. Er moeten ook voldoende mogelijkheden om zich te engageren als vrijwilliger. We moeten als lokaal bestuur deze activiteiten niet allemaal zelf organiseren, maar kunnen er wel voor zorgen dat het aanbod goed en gebundeld gecommuniceerd wordt aan onze senioren. We ontwikkelen informatiesessies om senioren die dicht bij hun pensioen staan, goed te informeren over de mogelijkheden zich als vrijwilliger willen inzetten, om zich zo lang mogelijk actief te kunnen inzetten.
- Het tijdschrift '**Binkenpost**' zien we als een belangrijk communicatiekanaal voor senioren. We stemmen de stedelijke communicatiekanalen op elkaar af. Daarnaast gebruiken we ook digitale media, waarbij we ook begeleiding organiseren voor senioren die nog minder vertrouwd zijn met digitale media.
- We bouwen Turnhout uit als **dementievriendelijke stad** en implementeren hiervoor de nodige maatregelen.
- We hebben aandacht voor de **zorgbehoevende ouderen met wortels in migratie**.

OVER GABBERS EN SLABBERS

Onze ambitie:

Een essentiële schakel om mensen te kunnen activeren op de arbeidsmarkt, is kinderopvang. Ondanks de investeringen en uitbreidingen van de voorbije twee legislaturen, hangen we wat betreft het aantal plaatsen in de kinderopvang achteraan het peloton van de centrumsteden en ten opzichte van het Vlaamse gemiddelde.

Wat willen we concreet realiseren?

- We willen komen tot een voldoende uitgebouwde locatie voor buitenschoolse kinderopvang in elke schoolomgeving. Dit betekent dat er **twee locaties voor buitenschoolse opvang moeten bijkomen**, in de **Parkwijk** en **Hellegat** (voor Freinetschool De Regenboog, de Michaëlschool en het Sint-Pietersinstituut), waar de basisscholen nog geen stedelijke buitenschoolse kinderopvang in de omgeving hebben. In **Schorvoort** willen we een nieuwe buitenschoolse kinderopvang, omdat de locatie in de school momenteel overbezet is. We willen dit combineren met een crèche, bij voorkeur in één gebouw, centraal in Schorvoort. Daarnaast willen we bekijken of er nog verbeteringen of uitbreidingen mogelijk zijn op de bestaande locaties. De buurtgerichte kinderopvang voor kleuters moet behouden blijven.
- Dagopvang 't Lindeke in de Wollewei werd de afgelopen jaren hervormd. Deze occasionele opvang geeft mensen met kleine kinderen de kans om lessen te volgen, te solliciteren,

naar diensten te gaan, ... en vervult dus een essentiële rol in ons beleid om zo veel mogelijk Turnhoutenaren aan het werk te krijgen. We willen 't **Lindeke** ook onderbrengen in het gebouw van de kinderopvang van de Druivenstraat. Binnen Slim Turnhout (stationsomgeving) komt het **Huis van het Kind** en daarin willen we een tweede stedelijke, occasionele en flexibele kinderopvang openen. We praten met de Vlaamse overheid om structurele subsidies te kunnen krijgen voor deze zeer belangrijke vorm van kinderopvang.

- We moeten blijven streven naar voldoende kinderopvangplaatsen voor onze inwoners. Het aantal plaatsen in de voorschoolse kinderopvang zou sterk moeten worden uitgebreid in onze stad. Als stadsbestuur willen we daarbij het heft in handen nemen en de rol van coördinator vervullen. Er zouden deze legislatuur minstens **twee nieuwe crèches** moeten bijkomen, bij voorkeur in het industriegebied **Veedijk** en in **Schorvoort**.

- We onderzoeken of de **reguliere stedelijke opvang** (Slabbers & co) niet beter kan worden ondergebracht binnen de zorggroep **Orion**, om zo aan schaalvergroting en kruisbestuiving te kunnen doen. De **flexibele opvang en de naschoolse opvang** blijven best wel bij **de vzw Kinderopvang**. We gaan hier echter niet over één nacht ijs en willen de kosten en de baten goed afwegen.
- Er moet een **centraal loket kinderopvang** voor de hele stadsregio komen, zodat ouders zich in principe maar een keer moeten aanmelden voor een inschrijving, uiteraard met respect voor de vrije keuze van elke ouder.
- We blijven **particuliere kinderopvanginitiatieven** in Turnhout steunen, door de subsidie voor opstartende kinderopvanginitiatieven te behouden en uit te breiden. We willen die mensen, in samenwerking met de Lokale Adviesraad voor Kinderopvang, ook een betere ondersteuning bieden, net zoals het crèche-personeel.

BESTE BUREN

Onze ambitie:

Een stad waar buren elkaar (opnieuw) leren kennen, is een stad waar mensen zich thuis voelen, waar ze zich veilig en geborgen voelen. Een stad waar ze ook opnieuw trots op kunnen zijn. Daarom stimuleren we ontmoeting in buurten, zetten we projecten op om de verbondenheid in buurten te versterken, besteden we extra aandacht aan kwetsbare buurten en blijven we de buurtwerkingen op structurele basis ondersteunen.

Wat willen we concreet realiseren?

- Als we het belangrijk vinden dat mensen elkaar opnieuw beter leren kennen, moeten we ontmoeting in buurten stimuleren. Dat kan op verschillende manieren. Door een **aangename, autoluwe woonwijk** te creëren waar mensen opnieuw buiten (durven) komen.
- We zetten extra in op de (her-)aanleg van **belevings- en ontmoetingspleintjes** op maat van de buurt en waar zowel aandacht is voor speelgelegenheid voor kinderen als voor stimuli tot ontmoeting van alle leeftijdsgroepen in onze stad.

- We hebben aandacht voor **buurtvoorzieningen in nieuwe woonwijken**.
- We voorzien in elke wijk **een laagdrempelige ontmoetingsruimte** als daar vraag naar is. **Dienstencentra** worden hierin betrokken.
- We **ondersteunen buurtactiviteiten** (of zetten ze zelf op als het sociale weefsel in de wijk niet sterk genoeg is).
- De verschillende **buurtverenigingen** worden verder structureel ondersteund.
- We bevorderen de op sociale cohesie en de ontmoetingsmogelijkheden in **aandachtswijken**. We versterken daarom **buurtgericht jeugdwerk en buurtsport**, maar zoeken ook naar extra manieren om aan die sociale verbondenheid te werken. Europese projectmiddelen kunnen daarvoor van pas komen.
- We **stimuleren organisaties en verenigingen om activiteiten in de buurten te organiseren**. De voorbije jaren trok onder meer **Mooov** naar de **Turnhoutse wijken** en zorgden ook andere organisatoren ervoor dat er niet alleen meer dingen te beleven vielen in het 'salon' van de stad. We willen verdergaan op die ingeslagen weg.
- Initiatieven als de **Open Straatdag** worden blijvend ondersteund en we bekijken hoe dit nog kan worden uitgebreid.
- We organiseren '**onthaalmomenten**' in buurten, vooral in buurten waar er veel gelijktijdige verhuisbewegingen zijn waardoor de sociale samenhang dreigt te verdwijnen.
- We streven een goede **sociale mix** na, zowel qua leeftijd, inkomensniveau als afkomst.
- We helpen de buurtverenigingen om meer mensen te bereiken met hun activiteiten. Heel wat buurtverenigingen zijn zeer actief. We merken dat ze er soms mee worstelen dat ze enkel de blanke middenklasse bereiken en moeilijk andere bevolkingsgroepen bij hun activiteiten kunnen betrekken. **Als stadsbestuur willen we samen met hen en met de verschillende gemeenschappen in onze stad op zoek gaan naar methodieken om iedereen in de buurt te bereiken**.
- We doen extra inspanningen om alle buurtbewoners te betrekken bij plannen voor de buurt, niet alleen de meest mondige. We doen dat door **buurtplannen** op te maken **in co-creatie**.
- Wanneer er **(samenlevings)problemen** zijn in de buurt, **treden we snel en kordaat op**. Preventiedienst, politie, communicatiedienst en buurtwerkers moeten daar samen aan werken en buurtbewoners ook blijvend informeren over de voortgang.
- We zetten **elk jaar een andere wijk** van de stad en haar inwoners '**in de kijker**'. De Binken zullen versted staan van welk talent in hun eigen wijk schuilgaat!

- Iedereen is het erover eens dat de **Buurtmakerij** een schot in de roos is. Door mensen zelf verantwoordelijkheid te geven in de wijk, vergroot het gevoel van 'ownership' in de wijk en wordt de verbondenheid in wijken versterkt. We willen hier dan ook verder op blijven inzetten. We stellen volgende zaken vast. Door de groeiende naambekendheid wordt het moeilijker en moeilijker om aan de stijgende vraag te blijven voldoen. We merken dat de verschillende buurten makkelijk hun weg vinden naar de Buurtmakerij, maar dat ook interne diensten er meer en meer een beroep op doen. Eens projecten zijn opgestart, is er geen (of veel te weinig) ruimte om ze ook op een structurele manier op te volgen en na te gaan of het goed werkt of er nog bijstellingen nodig zijn. Bij de initiële doelstellingen van de Buurtmakerij stond het volgende: In een tweede fase worden **straten/buurten met minder sociale cohesie actief benaderd** om initiatief te nemen binnen hun buurt. Als stadsbestuur vinden we het belangrijk dat ook (en misschien zelfs vooral) in die wijken gewerkt wordt aan meer verbondenheid. Ondersteuning vanuit de stad is daarbij onontbeerlijk.
- Er is **extra inzet** nodig bij de realisatie van **nieuwe woonprojecten** en in wijken met grote verhuisbewegingen (bijvoorbeeld omwille van renovaties van de Ark, zoals in de Gulden Vellekens en de Parkwijk). **We breiden de Buurtmakerij structureel uit, zowel qua personeel als qua werkmiddelen.** Daarnaast zetten we ook een structureel overleg op van alle 'buurtwerkers' binnen het lokaal bestuur (stad en OCMW) om te kijken waar er linken zijn en waar er zich eventueel overlap voordoet en waar we elkaar kunnen versterken.
- Heel wat actoren binnen de stad zijn nu al werkzaam in **kwetsbare wijken**. Buurtgericht jeugdwerk, buurtsport, OCMW,... Allemaal zijn ze op een of andere manier in een aantal wijken aanwezig. Om de verarming, vervreemding en vereenzaming een halt toe te roepen, is het is van essentieel belang om hier nog meer (en meer gestructureerd) op in te zetten. We doen dat door. In 2019 een **analyse** te maken van de stad, om na te gaan of we voldoende en de juiste wijken in het vizier hebben.
- Nog in 2019 starten we een structureel **overleg** op tussen de verschillende diensten en actoren in onze stad (niet enkel van het lokaal bestuur, maar ook in het bredere welzijnswerk) om na te gaan waar er eventueel missing links zitten en een plan van aanpak op te maken.
- Vanaf **2020** rollen we dat **plan van aanpak uit in de verschillende wijken** van de stad. Hier moet een gepast budget voor vrijgemaakt worden.

VAN KLEUTERKLAS TOT HOGESCHOOL

Onze ambitie:

Turnhout is een belangrijke, innovatieve onderwijsstad, waar volop ingezet wordt op gelijke onderwijskansen. Elk kind telt en elk kind is welkom. Onze stad is ook een onderwijsstad waar alle leerlingen en leerkrachten zich goed voelen. We zijn al lange tijd, o.a. met de cel onderwijs, voortrekker op dit vlak, waarbij andere steden en gemeenten onze succesvolle concepten kopiëren. De volgende jaren blijven we experimenteren met nieuwe methodieken, leren we van andere successen in binnen-en buitenland en blijven we toonaangevend op dit vlak. We zetten onze inclusieve aanpak voor gelijke onderwijskansen en de troeven van onze stad ook volop in de verf om ons imago als innovatieve en toonaangevende onderwijs- en studentenstad te versterken. Zo ondersteunen we onze scholen in het aantrekken van leerlingen.

Wat willen we concreet realiseren?

- De prioriteit voor het flankerend onderwijsbeleid ligt bij het **actief ondersteunen en begeleiden van kwetsbare gezinnen** om de stap naar het onderwijs kleiner te maken en de schoolloopbaan gemakkelijker te maken. Onderwijs is een belangrijke pijler binnen het strategisch plan armoedebestrijding. Het (niet) behalen van een diploma heeft immers grote gevolgen voor het verdere leven. Binnen dit plan werken we in nauw overleg met de scholen en andere partners concrete acties uit. We zetten in op een proactieve en outreachende aanpak en hebben extra aandacht voor een betaalbare schoolfactuur (o.a. de onderwijscheque, bespreken van een maximumfactuur, ...). Professionele en vrijwillige brugfiguren, die kwetsbare gezinnen en kinderen zo snel mogelijk begeleiden, van baby tot jeugd, krijgen een belangrijke rol.
- Turnhout is op korte tijd uitgegroeid tot een diverse stad. Scholen zien we als belangrijke actoren die mensen van diverse origine bereiken en kunnen zorgen voor sociale verbondenheid. Het flankerend onderwijsbeleid zet daarom nog sterker in op het zoeken van methodes (vb. tips rond laagdrempelige communicatie, ...) om

alle ouders en leerlingen goed te betrekken, te laten participeren en te verbinden met elkaar. Het concept van de **brede school** waarbij het **schoolgebouw als een gemeenschapscentrum** kan fungeren voor de wijk is hierbij ondersteunend en bouwen we uit. We willen hier met onze eigen scholen (basisschool (Sport- en Handelsschool en Kunstencampus) een voortrekkersrol spelen. We werken samen met de scholen aan een **goed onthaal en begeleiding van anderstalige nieuwkomers**. We ondersteunen scholen die veel nieuwkomers opvangen en zorgen er zo mee voor dat de kwaliteit van het onderwijs gegarandeerd blijft. Waar nodig zoeken we ook op dit vlak mee naar methodieken of extra ondersteuning.

- Je goed in je vel voelen is een voorwaarde om goed werk te leveren of goed te studeren. Het flankerend onderwijsbeleid bouwt verder aan het traject **warme school, methodieken tegen (cyber) pesten en het plan leerrecht**.

- Het **'warme-school traject'** richt zich zowel op leerlingen als leerkrachten. We ontwikkelen dit traject verder. In samenspraak met het onderwijsveld zoeken we naar ondersteunende

oplossingen om stress, burn-out, ... bij leerkrachten te reduceren.

- We nemen onze rol als voortrekker in het ontwikkelen van nieuwe methodes tegen **(cyber)pesten** verder op. Deze voortrekkersrol mag gezien worden en wordt extra in de verf gezet. Onze uitgesproken aandacht voor jongerenwelzijn kan ouders immers overtuigen om te kiezen voor Turnhout als onderwijsstad. We maken daarom tijd vrij om te werken aan een doordachte communicatie rond flankerend onderwijsbeleid als troef voor het aantrekken van leerlingen naar Turnhout.
- Daarnaast ondersteunen we scholen in het **tegengaan van vroegtijdig schoolverlaten of schoolmoeheid**. Dit via de beproefde time-out projecten van Arktos en Cirkant en het verkennen van nieuwe onderwijsvormen, op maat van jongeren die schoolmoe zijn (taal op de werkvloer, vaardigheden verder eigen maken op de werkvloer, duaal en werkplekleren promoten ...)

- Ook in de 21ste eeuw worden we geconfronteerd met mensen die niet of moeilijk kunnen lezen, schrijven en rekenen. Dit gebrek aan kennis en kunde zorgt in de moderne samenleving al snel voor een kloof. **Het beheersen van de Nederlandse taal is belangrijk voor anderstalige nieuwkomers** om een volwaardige rol te kunnen opbouwen als inwoner van onze stad. Vanuit het flankerend onderwijsbeleid blijven we nauw samenwerken met het volwassenenonderwijs (de CVO's) en het Centrum voor BasisEducatie (CBE) om mensen hierbij te helpen. Daarnaast neemt het digitale een steeds grotere rol in om toegang te krijgen tot informatie of diensten. We zorgen ervoor dat niemand uit de boot valt en zetten initiatieven op om alle inwoners vertrouwd te maken met de moderne media.
- De aanwezigheid van hogescholen in onze stad is een sterke troef die we volop moeten benutten. Zij huisvesten heel wat experts op diverse vlakken, hebben een breed extern netwerk van partners, knappe infrastructuur en de aanwezigheid van studenten brengt een positieve dynamiek in de stad. **We versterken de samenwerking met de aanwezige hogescholen**, door de krachten en expertise te bundelen binnen concrete en afgebakende domeinen en acties, zodat we zowel de positie van de hogescholen versterken (vb. aantrekken van studenten) als gericht gebruik maken van de aanwezige expertise en dynamiek voor de realisatie van beleidsdoelstellingen van de stad.
- De **Stedelijke Basisschool vervult een cruciale rol voor de gemeenschap van de Parkwijk** en omgeving. Ze moet verder kansen krijgen om zich te ontwikkelen en verder uit te groeien. Ze maakt deel uit van een scholengemeenschap 'De Schakel'.
- De **sport- en handelsschool (SHT)** richtte de voorbije jaren nieuwe studierichtingen op. Vanaf 1 september 2019 wordt de modernisering van het secundair onderwijs stapsgewijs een feit. SHT dient hier alert op in te spelen door toekomstgerichte relevante opleidingen aan te bieden.
- Ons kunstonderwijs heeft een hoog niveau. Het nieuwe **decreet deeltijds kunstonderwijs** stelt het kunstonderwijs voor nieuwe uitdagingen. De beide academies dienen hier verder gezamenlijk op in te spelen en waar nodig **nieuwe opleidingen** aan te bieden.
- Als stadsbestuur blijven we aandachtig voor toekomstige ontwikkelingen binnen het onderwijs, zoals bestuurlijke optimalisatie. Waar nodig, investeren we in ons stedelijk onderwijs.
- We monitoren samen met het onderwijsveld de toe en/of afname van de aantallen kinderen en jongeren in onze stad om capaciteitsproblemen te voorkomen.

ALLEMAAL BEESTJES

Onze ambitie:

In onze maatschappij groeit de bezorgdheid over onze omgang met dieren, en terecht. Een moderne samenleving met sterke morele waarden draagt een humane behandeling van alle levende wezens hoog in het vaandel. Dierenwelzijn is een verantwoordelijkheid die alle burgers samen moeten dragen.

Wat willen we concreet realiseren?

- Verdere **sensibilisering** via de gemeentelijke communicatiekanalen rond een aantal belangrijke thema's zoals **sterilisatie van katten**, **de impulsieve aankoop van dieren**, **hitteplan voor dieren**, etc.
- **Educatieve projecten** organiseren rond dierenwelzijn in de Turnhoutse scholen.
- **Project zwerfkatten** in samenwerking met de Poezenmoeders: voederpassen poezenvrijwilligers, subsidies en eventueel slaaphuisjes voorzien voor zwerfkatten.
- Sterilisatie en castratie van katten is nodig om de stijging van het aantal zwerf- en asielkatten te stoppen en hopelijk om te keren. Om de populatie zwerfkatten in Turnhout in toom te houden moet een **sterilisatiecampagne** verdergezet worden.
- Wij zetten in op het vermijden van dierenleed en het kordaat aanpakken van misbruik door een **register voor klachten dierenverwaarlozing en dierenmishandeling**

op te richten, en extra financiële middelen voor dierenwelzijnsorganisaties zoals vzw de Poezenmoeders, vzw Veeweyde en VOC Herenthout vrij te maken.

- Dierenmishandeling is voor de parketten niet altijd een prioriteit. Ook wanneer een loslopend dier wordt gevonden, stuurt de politie de burger vaak door naar dierenartsen of dierenwelzijnsorganisaties in plaats van zelf na te kijken of een dier gechipt is. Ook hier kan onze stad een belangrijke rol spelen.
- Onze **politie** moet streng kunnen optreden wanneer de dieren geen beschutting, voedsel of drank hebben. Dat is het enige juiste signaal bij dierenmishandeling en verwaarlozing.
- Betere samenwerking tussen stad, politie (een aanspreekpersoon bij agenten), dierenartsen en dierenwelzijnsorganisaties is cruciaal. De stad treedt proactief en handhavend op tegen dierenleed en dierenmishandeling en werkt samen met de lokale politie die de regelgeving moet doen naleven (bijv. de handel in niet-gesteriliseerde of exotische dieren, dierenverwaarlozing of -mishandeling). **Wij willen bekijken of het politiereglement aangepast kan worden** met bijzondere aandacht voor dierenwelzijn om het welzijn van huis- en

weidedieren te vrijwaren. Wie zijn dier niet de gepaste beschutting biedt of onvoldoende water of voedsel geeft, maakt voortaan kans om een gemeentelijke administratieve sanctie (GAS) te krijgen. We voorzien een snelle tussenkomst bij overtredingen. Daarnaast kan de stad een bemiddelende (en desnoods handhavende) rol opnemen bij hinder.

- **Infopagina dieren(welzijn) op de website.**

Website verloren en gevonden dieren.

- **Meldpunt** dierenmishandeling of verwaarlozing + noodnummer bij accidenten met dieren

- Mogelijkheden bekijken voor **dierenambulance** zoals in Antwerpen in samenwerking met Blauwe Kruis Wommelgem om dit regionaal of provinciaal uit te rollen.

- Wij stellen voor om de huisdiersticker voor noodgevallen beschikbaar te stellen. Zo'n sticker maakt duidelijk welke dieren zich in een woning bevinden. In geval van brand kunnen de hulpdiensten ook de huisdieren redden.

- Mogelijkheden bekijken voor het plaatsen van **eekhoornbruggen, uilenkasten,...**

- Goede opvolging en verzorging stadsdieren zoals de dieren in het Stadspark. Als stad nemen wij hierbij ook een voorbeeldfunctie.

- Bij het (her)aanleggen van nieuwe groene zones ook bekijken naar **bijvriendelijke planten en groen**.
- Gezelschapsdieren op markten: De verkoop van katten en honden op openbare markten is al sinds 1995 bij wet verboden. Die maatregel is erg nuttig, maar volstaat niet: om impulsaankopen te voorkomen. **een verbod op de verkoop van alle gezelschapsdieren op markten** (konijnen, hamsters, ratten, muizen...) op te nemen in het politiereglement.
- Informatieve gesprekken opstarten met rusthuizen over bewoners die hun oude huisdier mee naar het verzorgingstehuis mogen nemen.
- Blijvend **verbod op vuurwerk** voor de veiligheid van mens en dier.
- **Vegetarische en veganistische (dus diervriendelijke) opties op evenementen georganiseerd of gepromoot door de stad**. Ook promotie van het aanbieden van vegetarische en veganistische alternatieven op evenementen georganiseerd in Turnhout. Foie gras wordt niet geserveerd op evenementen van de stad.

2. OMGEVING

EEN VERKEERSLUWE MAAR BEREIKBARE STAD

Onze ambitie:

Iedereen moet zich verplaatsen: in de stad, naar de stad of buiten de stad voor het werk of school, voor sociaal contact, voor zorg of voor vrije tijd.

Als stadsbestuur spelen we hierbij een grote rol in het tot stand brengen van veilige, vlotte, duurzame en gerichte verplaatsingsmogelijkheden van voetgangers, fietsers, openbaar vervoer, personenwagens en goederenvervoer.

Die mobiliteit mag niet ten koste gaan van gezondheid, milieu, natuur, wonen, winkelen, buurtleven en beleven in de stad. Zich zelfstandig en veilig kunnen verplaatsen in onze stad, en dit op een duurzame manier is een prioriteit. **De meest kwetsbare weggebruikers moeten de norm zijn:** kinderen, senioren en personen met een beperking. Hiervoor is investeren in een toegankelijk en kwalitatief openbaar domein belangrijk. Duurzame verplaatsingen stimuleren we: te voet, met de fiets of het openbaar vervoer (liefst elektrisch). We creëren zo een verkeersleefbare en bereikbare centrumstad voor iedereen die in de stad woont of er op bezoek komt.

Wat willen we concreet realiseren?

- Bij alle infrastructuurwerken en -ingrepen hanteren we het **STOP-principe** (volgorde van prioriteiten: Stappen, Trappen, Openbaar Vervoer, Personenwagens) met de toegankelijkheid van het kind, de senior en de persoon met een beperking als norm. Een verkeerssituatie is pas voldoende veilig als zij er zich zelfstandig en zonder problemen in kunnen begeven. We maken daarbij in het stadshart meer plaats vrij voor een kwalitatieve infrastructuur voor de zwakke weggebruikers. Aansluitend zorgen we voor voldoende banken, speel- en rustpunten en veilige verbindingen voor zwakke weggebruikers in en tussen wijken.
- We voeren verder een **zone 30** in binnen de ring en buiten de ring in de buurten en de wijken. Uitzondering zijn de grote invalswegen (50km/h) binnen en buiten de ring en de straten 70 km/h. We maken dit snelheidsregime voor iedere weggebruiker leesbaar. Sensibilisering, duidelijke signalisatie en wederkerende handhaving zijn hierbij onontbeerlijk.

- Binnen de ring, in de wijken buiten de ring en in het natuurgebied in het noorden van Turnhout laten we **bestemmingsverkeer** toe en weren we gemotoriseerd doorgaand verkeer. Vlotte in- en uitrijroutes naar en van het centrum zijn hierbij belangrijk om een **bereikbare stad** te zijn. We onderzoeken faserend per mobiliteitskamer hoe we dit realiseren. Bedoeling moet zijn om alle kamers deze legislatuur aan te pakken. We optimaliseren waar nodig de bereikbaarheid van de bedrijven op de bedrijventerreinen.
- Turnhout heeft de ambitie fietsstad te zijn. We voeren het **fietsactieplan** verder uit en actualiseren het. Belangrijke accenten die we realiseren: het stadsregionaal SAVE-label in het kader van de veiligheid van (jonge) fietsers en zwakke weggebruikers, veilige schoolomgevingen en schoolfietsroutes, een netwerk van fietsstraten samenhangend uitbouwen, aanpakken fietsknelpunten in openbaar domein, een fiets-parkeerplan met veilige en nette stallingen in het winkelgebied en de woonstraten, investeren in kwalitatieve fietspaden, promotie van de fiets en verdere uitbouw fiets-o-strades. Stimuleren woonwerkverkeer per fiets te doen. Als stad spelen we hierbij een voorbeeldrol. We onderzoeken hoe we deelfietsystemen bij de verschillende gratis randparkings kunnen realiseren.
- **Autodelen** wordt verder uitgebreid en gepromoot. Ook in de woonwijken buiten het centrum worden deelauto's geplaatst. In nieuwe woonprojecten wordt in overleg met de ontwikkelaar autodelen voorzien. Deelauto's mogen overal gratis parkeren.
- We nemen een actieve rol op in de **vervoersregio**. Met de Lijn voeren we actief het gesprek om verbindingen met bestaande en nieuwe woonwijken (zogenaamde 'blinde vlekken' zoals het noorden van Turnhout en Zevendonk) te realiseren; en evalueren we samen het bestaand busverkeer in de stad. We onderzoeken elektrische bussen in samenwerking met De Lijn. We nemen actief deel aan de gesprekken, in kader van de Studie Noorderkempen, over een hoogwaardige openbaarvervoersas tussen Turnhout en Antwerpen.

- We voeren actief het gesprek met NMBS en Infrabel in functie van stipte en comfortabele treinen, een klantvriendelijk station en een uitbreiding van de treinverbindingen. We ijveren voor een geïntegreerde stationsomgeving met het project SLIM door **een ondertunneling voor voetgangers en fietsers te voorzien onder het spoor**.
- We ontlasten de wegen van Schorvoort en Zevendonk en faciliteren het verkeer van de bedrijventerreinen om deze zo snel mogelijk op het bovenlokale wegennetwerk (E34) te krijgen de realisatie van **ventwegen** aan de E34. Daarom voeren we actief gesprekken met de Vlaamse Overheid. Hierbij moeten er ook oplossingen voor de fietsers komen.
- Het veilig maken van de kruispunten van de ring heeft een hoge prioriteit. Het kruispunt Graatakker – Ring – Steenweg op Zevendonk is het derde gevaarlijkste van Vlaanderen. Een oplossing hiervoor dient een eerste prioriteit te zijn in onze gesprekken met de Vlaamse Overheid.

De **ondertunneling van de kruispunten aan het stadspark** (de Zuidelijke ring) willen we deze legislatuur realiseren. Samen met de Vlaamse Overheid realiseren we de **heraanleg van de Steenweg op Gierle** in de eerste helft van deze legislatuur.

Fietsbruggen of fietstunnels moeten gerealiseerd worden tussen de kruispunten voor het autoverkeer, ter hoogte van de Gierledreef en ter hoogte van Bentel en ook tussen de Oude Dijk en de Kwakkelstraat. We voeren hierover actief het gesprek met de Vlaamse Overheid.

- Het rondtrekken van de ring gebeurt met respect voor het waardevolle natuurgebied in het noorden van de stad. Het juiste tracé, de profilering en een gedeeltelijke ondertunneling moeten ervoor zorgen dat de impact op het landschap tot een minimum wordt beperkt. We zetten verdere stappen nadat het studiewerk hierover begin 2019 afgerond is.

DUURZAME KEUZE VOOR NATUUR EN KLIMAAT

Onze ambitie:

Turnhout wil een ambitieus milieu-, duurzaamheids- en energiebeleid voeren. We willen daarbij de open ruimte zo goed mogelijk vrijwaren, de natuur robuuster maken en onze steen bijdragen om de klimaatopwarming een halt toe te roepen. De ondertekening van het burgemeestersconvenant, waarin we ons engageerden om de CO₂-uitstoot tegen 2030 met 40 procent te verminderen, mag geen loze belofte blijven. We zetten in op hernieuwbare energie, duurzame mobiliteit en een circulaire economie. We voeren dat beleid in samenwerking met burgers, bedrijven, middenveldorganisaties, verenigingen en scholen. We geven zelf het goede voorbeeld en stimuleren en enthousiasmeren burgers om hun gedrag te wijzigen en duurzamer te maken.

Wat willen we concreet realiseren?

- Er is geen enkele Vlaamse centrumstad die zoveel beschermde natuur op haar grondgebied heeft, als Turnhout. Turnhout wordt bovendien volledig omsingeld door natuur. In totaal gaat het om meer dan 4000 hectare. Turnhout en de regio laten vandaag kansen liggen om het potentieel van die 'groene gordel' te benutten. Een geïntegreerd beleid waar natuur, economie, cultuur en toerisme de krachten bundelen levert een grote meerwaarde op. Turnhout neemt het voortouw om samen met de omliggende gemeenten het overleg over de haalbaarheid van een **Regionaal Park** op te starten. Het engagement om de versnipperde natuur aaneen te knopen, is daarbij prioritair. Het Regionaal Park mikt op een sterke uitbouw van recreatief toerisme, duurzame landbouw (met respect en rechtszekerheid voor huidige landbouwbedrijven) en erfgoedbeleving. Cruciaal is de goede verstandhouding tussen alle stakeholders, de betrokken gemeenten, landbouwers, de natuurverenigingen, de erfgoedsector, Defensie, de lokale middenstand en uiteraard de tienduizenden gewone burgers die op zoek zijn naar stilte/beleving.

- We stellen een geïntegreerd **klimaatplan** op waarbij alle relevante sectoren worden betrokken. Dit plan wordt wetenschappelijk onderbouwd en we streven naar een zo breed mogelijk draagvlak.
- Via de ondertekening van het burgemeestersconvenant toonde de stad al haar engagement om de CO2-uitstoot tegen 2030 met 40 procent te verminderen, maar het kan en moet nog ambitieuzer. Europa ijvert voor een klimaatneutrale samenleving in 2050. Elke maatregel en vergunning moet dus een **klimaattoets** ondergaan. Extra uitstoot van CO2 moet elders (bij voorkeur in de Turnhoutse regio) gecompenseerd worden.
- We onderzoeken de wenselijkheid van een **lage-emissiezone**.
- Mensen die investeren in **isolatie** of **zonnepanelen** worden vrijgesteld van de retributie voor het gebruik van de openbare ruimte voor containers en gevelstellingen.
- Wij zetten in op coördinatie vanuit de stad voor **samenaankoop** van duurzame of herbruikbare materialen, dakisolatie, individuele afvalwaterbehandeling enzovoort.
- We maken een **warmte- en overstromingsplan**. Er moet zoveel mogelijk ingezet worden op de vergroening en verblauwing (meer water) van de openbare ruimte om het hitteschildeffect te temperen
- We zorgen voor **nieuwe bosaanplant** (bijvoorbeeld geboortebossen) en groenschermen. Daarnaast ontwikkelen we ook bijkomende bospercelen op het grondgebied van de gemeente.
- Waar de stad zelf bouwt of verbouwt, doen we dat energieneutraal. De stad stimuleert haar inwoners om grondig te renoveren en te isoleren. We ondersteunen onze inwoners en 'ontzorgen' ze zodat **energieneutraal** verbouwen haalbaarder wordt. De stad onderzoekt welke drempels ze kan wegwerken. Naast de reductie van CO2-uitstoot zorgt de energietransitie ook voor nieuwe economische impulsen en werkgelegenheid.

- Samen met energiecoöperatieven kan bekeken worden of ene **collectief zonnepaneelproject** op een dak van een stadsgebouw mogelijk is. Bij grote projecten blijft er de **verplichting om burgerparticipatie** te voorzien. We zoeken naar manieren om dit engagement ook **afdwingbaar** te maken. We onderzoeken de mogelijkheden van energie uit **biomassa**. Dit bekijken we ook op stadsregionale schaal.
- We maken afspraken waar er nog mogelijkheden zijn voor de **inplanting van windturbines**.
- Tegen 2050 moeten we af van fossiele brandstoffen voor de verwarming van gebouwen. In samenwerking met de stadsregio stellen we een **warmteplan**. In het centrum van de stad en in zones met een voldoende woningdichtheid wordt een warmtenet uitgerold. De mogelijkheden van **diepe geothermie** moeten volop benut worden. Turnhout blijft het voortouw nemen om die unieke troef van onze regio optimaal te uit te spelen, ook bij de hogere overheden.
- We **beperken** de **investeringen in fossiele brandstoffen**.
- De stad spoort actief **sluikstorters** op en beboet ze.
- Wij ondersteunen het invoeren van meer **sorteerstraten** in onze stad.
- Daar waar mogelijk neemt de stad de nodige **criteria** betreffende **ecologische, sociale en ethische aspecten** op in haar **bestekken**.
- Bij **recepties** verkiezen we **lokaal** (korte keten), **biologische en/of Fairtrade spijs en drank**. Steeds is er ook een voldoende uitgebreid **vegetarisch en veganistisch** aanbod voorzien.
- Kerstboomverbrandingen en niet-overdekte ijspistes zijn uit den boze
- Zowel voor de gezondheid van de natuur als van de inwoners **vermijdt** en **ontraadt** Turnhout met alle mogelijke middelen het gebruik en de verkoop van alle **insecticiden** en **herbiciden** zowel voor particulieren als voor professionelen.

- Turnhout zet verder in op het uitrollen van de geplande **regenwaterassen**.
- Bij nieuwbouw en renovatie promoten we ook **groendaken** om het regenwater langer op te houden.
- Ten slotte moeten we ook onnodige en **schadelijke uitdieping van grachten vermijden**.
- We ijveren voor een **natuurvriendelijk en bijenvriendelijk bermbeheer**.
- **Lokaal op duurzame wijze geproduceerd voedsel is de toekomst van de steden**. 'Food miles' dienen zoveel als mogelijk vermeden worden.
- Duurzaam telen betekent dat landbouw en natuur beter samengaan en elkaar kunnen versterken. Beide sectoren beseffen dat ze elke een cruciale rol spelen in het ongeschonden behoud van een der mooiste gebieden van Europa enerzijds, en het bestendigen van landbouw en veeteelt als een waardvol ondernemerschap, bezorgd om ecologie en gezondheid, anderzijds.

TURNHOUT WOONSTAD

Onze ambitie:

We bouwen Turnhout verder uit tot een aantrekkelijke woonstad, met een goede mix van inwoners. Een betaalbare en kwaliteitsvolle woning vinden in onze stad is hiervoor een basisvoorwaarde. De kwaliteit van woningen bepaalt de sfeer en uitstraling van een buurt. Als stadsbestuur zetten we daarom volop in op de kwaliteitscontrole van huurpanden, het voorzien van betaalbare en sociale woningen en het bestrijden van leegstand. We faciliteren ook het levenslang wonen in dezelfde buurt, door het stimuleren van een mix aan woontypes in buurten in combinatie met het implementeren van de methodiek van zorgzame buurten, die vereenzaming wil verhelpen en mensen met een beginnende zorgnood wil ondersteunen. Dit alles doen we in overleg en in nauwe samenwerking met externe partners.

Wat willen we concreet realiseren?

- Onze stad telt heel wat panden van slechte kwaliteit. We willen dat de kwaliteit van huurwoningen verbetert. Daarvoor voeren we gefaseerd het **verplichte conformiteitsattest** in. Hierdoor controleren we als stad systematisch huurpanden. Wanneer de kwaliteit ervan niet voldoet aan de standaard, verplichten we de eigenaars om investeringen te doen. We voorzien hierbij, in samenwerking met externe partners, zowel begeleiding van welwillende verhuurders, als begeleiding van de bewoners van panden waarvoor onbewoonbaarheid dreigt. We volgen ook het "grijze wooncircuit" beter op. In bepaalde gebouwen verblijven veel mensen tijdelijk of officieus zonder zich hier te domiciliëren. Dat zorgt voor overlast bij buurtbewoners. We zoeken instrumenten om hieraan te verhelpen.
- Leegstaande panden hebben een nefaste invloed op het veiligheidsgevoel in een buurt. Om **leegstand** zoveel mogelijk te bestrijden, zetten we de bestaande controles en heffingen op leegstand, ongezonde of verwaarloosde woningen verder en toetsen we deze regelmatig

op hun effectiviteit. We gaan proactief met de eigenaars op zoek naar oplossingen.

- Sociale huisvesting is een van de belangrijkste hefboomen om armoede te bestrijden. Mensen krijgen een betaalbare en kwalitatieve woning en hebben zo meer middelen over om aan andere zaken te besteden. We blijven ons inzetten voor meer kwalitatieve sociale huisvesting zodat we de lange wachtlijsten kunnen wegwerken. We bieden zo een geschikt alternatief voor de noodzakelijke afname van ongeschikte huurwoningen op de privémarkt. Daarom behouden we de **verplichting voor ontwikkelaars om 15% sociale woningen te voorzien** bij elk groot woonproject (vanaf 10 woningen). De bestaande richtlijnennota sociaal wonen blijft van kracht.
- Daarnaast werken we een regeling uit waarbij eigenaars een verouderde woning vrijwillig ter beschikking stellen aan het **Sociaal Verhuurkantoor**. Deels op kosten van de eigenaar, deels door een stedelijke toelage wordt het pand vervolgens door een lokaal sociaal tewerkstellingsproject gemoderniseerd,

op voorwaarde dat de woning nadien een zekere periode wordt verhuurd via het Sociaal Verhuurkantoor. Zo verkrijgt de eigenaar een kwaliteitsvolle woning, verkleinen we de wachtlijst voor sociale huisvesting en verhogen we de uitstraling van de stad.

- In vergelijking met onze buurgemeenten heeft Turnhout al meer geïnvesteerd in sociale huisvesting. We vinden het niet meer dan eerlijk dat ook zij de nodige inspanningen doen. Daarom **stimuleren we onze naburige gemeenten om meer sociale huisvesting te realiseren** en specifiek voor de gemeenten van de stadsregio de bestaande richtlijnennota sociaal wonen blijvend te hanteren.
- Het stadsbestuur wil dat sociale woningen de nodige **kwaliteit** hebben en waar nodig gerenoveerd worden.
- We blijven in de verschillende Turnhoutse wijken een verscheiden publiek qua leeftijd, inkomen, enz. stimuleren. Huur- en koopwoningen kunnen daarom best naast elkaar bestaan in de diverse woonkernen. In

wijken waar er nu reeds meer dan 15% sociale huisvesting is (bv. Schorvoort of de Parkwijk), willen wij geen extra sociale huurwoningen laten bouwen. In plaats van de verplichte 15% sociale huisvesting bij nieuwbouwprojecten, leggen we in deze gebieden op dat voor **eenzelfde bedrag geïnvesteerd wordt in het sociale weefsel** van deze wijken of in sociale huisvesting elders in de stad. We bouwen geen nieuwe grote sociale woonwijken, maar integreren sociale woningen in bestaande woonkernen en nieuwbouwprojecten.

- We vinden het belangrijk dat mensen met een zorgbehoefte zo lang mogelijk in hun eigen huis en wijk kunnen wonen. Daarom promoten we bij de bouw van nieuwe woonwijken het “**aanpasbaar wonen**” en we promoten renovaties van bestaande woningen om langer thuis te kunnen wonen. Ook een goede mix van woontypes in wijken vinden we belangrijk. Bij nieuwbouwwijken sturen we hier actief op en we waken erover dat senioren- en assistentiewoningen goed aansluiten bij bestaande woonkernen die goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer. Ook

meer bejaardenwoningen van De Ark in de verschillende wijken zijn voor ons noodzakelijk. Levenslang wonen in de eigen buurt faciliteren we ook via het uitbouwen en implementeren van de methodiek van zorgzame buurten.

- Stad blijft de motor van een stedelijk bouwbeleid. We onderzoeken hoe we via het Autonoom Gemeentebedrijf en andere partners onze rol van actor in het woonbeleid terug kunnen opnemen om betaalbaar wonen in Turnhout te stimuleren, zoals in Meulentiende, in het bijzonder voor jonge gezinnen. Met het **rollend fonds** kopen we strategisch gronden en panden op om betaalbaar wonen te realiseren.
- We sturen het systeem van de **activeringsheffing** op onbebouwde percelen bij. We hanteren een strengere en duurdere aanpak van grondspeculatie, waarbij het om veel gronden gaat. Mensen die maar één bouwgrond naast hun huis hebben liggen die als tuin of moestuin gebruikt wordt, stellen we vrij.

ZUINIG MET DE OPEN RUIMTE

Onze ambitie:

We beseffen dat de beschikbare ruimte meer en meer schaars wordt en dat de druk op de beschikbare ruimte blijft toenemen. Zuinig ruimtegebruik is dan ook prioritair in ons ruimtelijk beleid. Hergebruik, verweving, kwalitatieve verdichting en tijdelijk gebruik is de basislijn van ons beleid. Het 'beeldkwaliteitsplan' wordt de leidraad bij de verdere (her)ontwikkeling van het centrum in functie van publieke ruimte en (her)ontwikkeling van vastgoed.

Wat willen we concreet realiseren?

- Gezien de strategische positie van Turnhout als centrumstad beseffen we dat bepaalde **infrastructuur met bovenlokaal nut** (scholen, ziekenhuizen, bedrijven...) enkel aan de stadsrand gevestigd kunnen zijn om goed bereikbaar te kunnen zijn voor de regio. Dergelijke perifere locaties met een hoge dynamiek worden opgenomen in een multimodaal netwerk, zodat ze in de toekomst kunnen doorgroeien naar kwalitatieve, duurzame en hoog-dynamische knooppunten, die zeer **goed bereikbaar zijn met verschillende vervoersmiddelen**.
- We bekijken het aanbod aan **ruimte voor industrie en KMO** en vullen de bestaande tekorten in. We houden daarbij rekening met mogelijke bijkomende ontsluitingen en andere mobiliteitsaspecten.
- We stimuleren de burger om korte verplaatsingen op een duurzame manier te doen. We willen het gemak waarmee mensen zich kunnen verplaatsen vergroten. Dit doen we door **de verdere uitbouw van onnodige baanconcentraties te vermijden**.
- Kwalitatieve verdichting moet doordacht gebeuren met oog op de leefbaarheid voor bewoners en gebruikers. Dit kan bewerkstelligd worden door hogere bouwdichtheden, vernieuwende bouwtechnologieën, door braakliggende percelen in kaart te brengen en nieuw leven in te blazen en door herlokalisatie van bepaalde activiteiten. Hierbij houden we rekening met de functie van Turnhout als centrumstad binnen de stadsregio.

LANDBOUW 2.0

Onze ambitie:

Door de open ruimte die Turnhout in het Noorden en het Zuiden van de stad rijk is, is er op ons grondgebied nog heel wat landbouwactiviteit. De landbouw is niet alleen belangrijk in het behoud en beheer van die open ruimte, maar ook voor duurzame projecten zoals de korte voedselketen, de kleine ecologische voetafdruk en agro-toerisme. Landbouw is evenwel op de eerste plaats een economische activiteit waarbij landbouwbedrijven in Turnhout binnen de wettelijke kaders de kans krijgen om rendabel te functioneren in de voedselvoorziening voor vandaag en morgen. **De landbouwer van de 21ste eeuw is voor de stad Turnhout een partner in innovatieve projecten voor het buitengebied, maar ook voor het behoud van het karakteristieke landschap in overleg met de natuurbeschermingsactoren.** De stad kan hierin een belangrijke rol spelen als verbinder.

Om de dialoog met de landbouwers in de stad te concretiseren wordt een overlegorgaan opgericht waarmee de bevoegde schepenen in gestructureerd overleg kan treden. Hierin kunnen nieuwe initiatieven tot ontwikkeling komen of kunnen wederzijds problemen worden aangekaart.

Door **lokale productie te koppelen aan lokale verkoop** kunnen producenten betere/eerlijkere prijzen krijgen voor hun producten. Lokale landbouwers en ondernemers kunnen door diversificatie een hoger stabiel inkomen verwerven.

OPGERUIMD STAAT NETJES

Onze ambitie:

We investeren in een kwalitatief en **goed onderhouden openbaar domein**: (her)aanleg van straten, stoepen, fietspaden en de daarbij horende infrastructuur (riolering, verlichting...). We stellen hiervoor een meerjarenplanning op.

De meeste grote werken op het openbaar domein worden gecombineerd met de heraanleg van de **riolering**. Andere straten en buurten mogen niet achterop geraken. We bekijken de noden voor stoepen, straten en fietspaden ook los van de planning van rioleringswerken.

Wat willen we concreet realiseren?

- Het goed onderhouden van het **openbaar groen in alle wijken** van de stad is belangrijk. We evalueren het huidige programma en verbeteren dit als nodig. Een permanente kwaliteitscontrole en, indien nodig, inzetten op extra onderhoud zijn een must. We evalueren het bestaande groen en sturen bij waar nodig door nieuwe aanplantingen te doen en de onderhoudsvriendelijkheid en ecologische waarde steeds in rekening te nemen. Bij nieuwe projecten wordt hierbij ook rekening gehouden en kijken we welke waardevolle groenelementen we dienen te behouden.

- We betrekken buurten en wijken bij de invulling van het openbaar groen en het onderhoud ervan. Hiervoor zetten we participatietrajecten en voorlichtingscampagnes op. Private tuinen beslaan de grootste oppervlakte groen in het centrum van de stad. De stad wil burgers informeren en adviseren in het behoud en/of realisatie van nieuw waardevol groen.
- Een mooie, nette stad draagt bij tot een gezellige stad. Elke burger dient hierin haar of zijn verantwoordelijkheid te nemen. De stad heeft een **netheidsplan**. We evalueren dit plan sturen waar nodig bij.
- In onze stad zijn momenteel meer dan 100 **zwerfvuilverwilligers** actief. Als stad hebben we veel respect voor het werk dat deze mensen voor onze samenleving verrichten. We willen hen daarbij maximaal blijven ondersteunen. Met buurten en wijken zetten we participatietrajecten sensibiliseringsacties op die een ordelijk en net openbaar domein vanzelfsprekend moeten maken.

THUISHAVEN VOOR ONDERNEMERS

Onze ambitie:

Het is onze ambitie om van Turnhout **de meest ondernemersvriendelijke stad van de regio** te maken. We hebben daarbij een duidelijke missie: we creëren voorwaarden om bedrijven te motiveren zich eerder in Turnhout dan elders te vestigen. Hiervoor gaan we in overleg met ondernemers en handelaars; we nemen hun suggesties ernstig én betrekken ze bij de uitvoering van het beleid. We voorzien letterlijk en figuurlijk ruimte voor bedrijven met een duidelijk toegevoegde waarde. Turnhout zet de komende jaren volop in op acties die mensen en ondernemers sterker maken met als doel groei economische groei en werkgelegenheid. Daarbij leveren we inspanningen om de groeiende en diverser wordende groep werklozen en leefloners van werk en inkomen te voorzien zodat ze kunnen blijven participeren aan de samenleving. Dit vereist vormen van samenwerking tussen het beleid enerzijds en actoren in het bedrijfsleven, onderwijs en het maatschappelijk veld anderzijds.

Wat willen we concreet realiseren?

- Ondernemers verwachten van hun overheid een geïntegreerde en klantgerichte benadering. Daarom creëren we een omgeving die de ondernemer daadkrachtig helpt en ondersteunt. Hiervoor verbeteren we de dienstverlening aan de bedrijven door onder meer versterking van accountmanagement en het vereenvoudigen van gemeentelijke procedures. We werken aan de versterking van een **uniek ondernemersloket (ondernemershuis)** met een persoonlijk aanspreekpunt via de accountmanagers die technische en administratieve hulp bieden. Zij volgen alle dossiers over de diverse diensten heen op. Proactieve communicatie, maximale vereenvoudiging en snelheid van beslissing zijn belangrijke aandachtspunten. We bekijken of we het pakket van fiscale maatregelen - en de administratieve last die ze met zich meebrengen - kunnen vereenvoudigen
- Om onze economie te laten floreren is het cruciaal dat we over **voldoende bedrijventerreinen** beschikken en dat deze goed ingericht en beheerd worden. We stemmen terreinontwikkeling maximaal af op het omliggend ruimtegebruik en leggen vooral vast welk soort bedrijven we willen

aantrekken. Vanuit de globale financiële middelen blijven we investeren in bedrijvzones en andere initiatieven om ondernemers te stimuleren. We werken een visie uit voor de conversie van onze oude bedrijventerreinen en hoe we deze aanpassen aan hedendaagse noden? We nemen een actieve rol op bij de reconversie van verlaten bedrijfsterreinen. We onderzoeken de mogelijkheid om nieuwe bedrijventerreinen te ontwikkelen. We bekijken de invulling van bedrijventerrein de Veedijk

- We investeren actief op het **aantrekken van nieuwe bedrijven** in Turnhout. We gaan op zoek naar bedrijven die passen bij de intrinsieke sterktes van onze stad. We gaan op prospectie en leggen onze sterktes op tafel om bedrijven te doen kiezen voor Turnhout. Ook over de grens intensiveren we ons contacten om onze troef uit te spelen als economische partner voor de industriezones in Tilburg en Eindhoven. We zetten in op een sterke netwerking en B2B-marketing om bedrijven aan te trekken.
- We **versterken het ondernemerschap bij de administratie**. We starten zowel individuele gesprekken als een sectoraal bedrijvenoverleg op met het oog op optimale communicatie, samenwerking en kennisuitwisseling. De bedoeling

is te luisteren naar de concrete noden van bedrijven inzake tewerkstelling, vestigingsbeleid, vergunningenbeleid, mobiliteit...

- We **versterken het overleg** met het economische veld. De stadsdiensten van toerisme, ruimtelijke ordening, veiligheid, mobiliteit... werken nauwer samen met ondernemers en betrekken hen bij het opstellen van hun plannen.
- We voeren een onderzoek naar de **vereenvoudiging en de herziening van lokale belastingen** aan ondernemers.
- Bij het nemen van initiatieven kiezen we op basis van een **totale en objectieve kosten-batenanalyse** of we deze in eigen beheer uitvoeren, werken op basis van co-creatie of de voorkeur geven aan samenwerking met private partners.
- We brengen lokale ondernemers maximaal op de hoogte van **openbare aanbestedingen** of bestellingen door het lokaal bestuur.
- Onze stad heeft een veelheid aan actoren in de zorg, de farmacie en het zorgonderwijs. Dit biedt ons een unieke kans om de uitbouw van **zorg-innovatieve economie** verder te zetten.

WERK OP MAAT, VOOR IEDEREEN

Onze ambitie:

Voor een vitale stad met een sterke economie is een goed opgeleide beroepsbevolking erg belangrijk. Door de veranderende economie sluit de vraag vanuit de arbeidsmarkt naar gekwalificeerd personeel echter steeds minder goed aan bij de Turnhoutse arbeidspopulatie. Het aantal werklozen en artikel 60'ers neemt sterk toe en deze groep is de laatste jaren ook zeer divers geworden: jongeren, laaggeschoolden, ouderen, mensen met een migratieachtergrond en/of met een zekere afstand tot de arbeidsmarkt. Tegelijk ondervinden bedrijven in bepaalde sectoren nog steeds moeilijkheden bij het zoeken en behouden van geschikte werknemers. Er blijven specifieke arbeidsknelpunten die moeilijk opgevuld raken. Met onze initiatieven **bevorderen we de werking van de arbeidsmarkt** zodat meer mensen kunnen meedoen, minder mensen aan de kant (moeten) blijven staan en bedrijven optimaal kunnen profiteren van de aanwezige arbeidskrachten.

Wat willen we concreet realiseren?

- We ondernemen actie om onbenut talent, hoge studie-uitval en de mismatch tussen onderwijs en beroepspraktijk tegen te gaan. Hiervoor bouwen we **structurele samenwerkingen uit met netwerkpartners** op vlak van werkgelegenheid om een betere afstemming te krijgen tussen het aanbod en de vraag op de arbeidsmarkt. Om de onderwijs- en arbeidsmarkt optimaal op elkaar af te stemmen ondersteunen en stimuleren we (nieuwe) opleidingen en kennis- en expertisecentra die belangrijk zijn voor de economische ontwikkeling van onze streek. Samen met andere partners organiseren we een **jaarlijkse jobbeurs** met aandacht voor laaggeschoolde werkzoekenden. Om de **diversiteit** op de werkvloer te stimuleren zetten we nieuwe acties op met het ondernemersveld en de uitzendkantoren. De **stedelijke diensten nemen hierbij hun voorbeeldrol op**.
- Mensen die niet op de reguliere arbeidsmarkt terecht kunnen, bieden we diverse ondersteunde tewerkstelling aan (sociale economie, arbeidszorg, artikel 60...) zolang dat nodig is in functie van hun doorstroom naar de reguliere

arbeidsmarkt of de realisatie van de best haalbare tewerkstelling. Zo bieden we ook hen kansen tot participatie op een maatschappelijk zinvolle manier. Hiertoe investeren we in een stevige brug tussen sociale en reguliere tewerkstelling en verliezen daarbij ook het perspectief van de reguliere bedrijven niet uit het oog. Doorstroom realiseren is immers één ding, die doorstroom verduurzamen en het fameuze draaideureffect vermijden, een ander. Daarom zetten we in op **kwalitatieve samenwerkingsverbanden tussen sociale werkgevers en reguliere bedrijven**. Een versterkte inzet op de geïntegreerde werking van de trajectbegeleiding leefloners en de cel bedrijven binnen de dienst economie voor de activering van leefloners en het zoeken naar geschikte werkvloeren

- We heroriënteren de **sociale economie** tot een transparante en doelmatige sector. Het uitgangspunt moet zijn om de sociale leefbaarheid te verhogen, maatschappelijke behoeften in te lossen en tewerkstelling te creëren voor Turnhoutenaars die anders uit de boot dreigen te vallen. Hierbij bewaken we dat mensen die de intrinsieke mogelijkheden hebben, doorstromen naar de reguliere arbeidsmarkt binnen een redelijke termijn. De stad voert hierbij de regie over de uitbouw van sociale economie en sociale tewerkstelling op haar grondgebied indien deze bijdragen tot het creëren van tewerkstellingsplaatsen voor kwetsbare groepen en het invullen van maatschappelijke noden. Als impuls kan de

stad alleen of samen met partners initiatieven opstarten.

We stimuleren bestaande sociale economieprojecten om minder subsidieafhankelijk te worden maar we blijven ondersteunen waar nodig. In de **zorgeconomie** en de **stadslandbouw** liggen opportuniteiten voor bijkomende activiteiten en jobcreatie. De sociale economie gaat in deze sectoren op zoek naar nieuwe maatschappelijke dienstverleningsniches.

- We bekijken welke netwerken er reeds bestaan en in welke mate ze effectief en transparant zijn. Indien nodig starten we nieuwe overlegstructuren op. De economische ontwikkeling en het stimuleren van werkgelegenheid is geen vraagstuk van de stad Turnhout alleen. Daarom gaan we meer en meer samenwerken met ondernemers, (onderwijs)instellingen en andere overheden, ook over onze stedelijke grenzen heen.

EEN PLAN VOOR ONZE KERKEN

Onze ambitie:

De stad heeft een wettelijke verantwoordelijkheid aangaande de erkende erediensten. In overleg met het centraal kerkbestuur, het bisdom en de stad werd een **kerkenplan** opgemaakt. In overleg met diezelfde partners zal in de loop van de volgende legislatuur uitvoering gegeven worden aan dit plan, waarbij herbestemmingen, nevenfuncties en onderhoud van het patrimonium centraal staan. Ook zal voor de kerken die als monument erkend zijn een beheersplan worden opgemaakt om het recht op mogelijke subsidies te garanderen. Voor de monumentale kerken Onze Lieve-Vrouw Middelaars, de Begijnhofkerk van het Heilig Kruis en de Sint-Antoniuserkerk in de Otterstraat liggen reeds een aantal concreet uit te voeren **onderhouds- en restauratiewerken** ter inpassing in het meerjarenplan voor.

MARKTEN EN FOREN IN HET HART VAN DE STAD

Onze ambitie:

Turnhout heeft een regionale uitstraling met de **zaterdagse markt, de zondagse rommelmarkt en de jaarlijkse augustusfoor**. Deze tradities die al van oudsher bestaan, zullen alle kansen blijven krijgen om ook in de toekomst hun rol te vervullen. Dit houdt onder meer in dat de zaterdagse markt en de augustusfoor op de **Grote Markt** moeten kunnen blijven plaatsvinden, goed bereikbaar met openbaar vervoer, met voldoende fietsenstalling, in een nette en veilige sfeer, waarbij de stad mee zorgt voor de nodige promotie en begeleiding.

EEN LEVEND STADSHART

Onze ambitie:

In een snel veranderend ondernemingslandschap is er meer dan ooit nood aan samenwerking tussen ondernemers, belangenorganisaties, (hoge)scholen, verenigingen, vastgoedspelers en stadsbestuur. De aantrekkingskracht die een centrumstad moet hebben binnen de stadsregio en ook daarbuiten werken we verder uit in een sterk promotieplan 'Levend Stadshart' en gaan daarbij uit van o.a. volgende speerpunten:

Wat willen we concreet realiseren?

- Geen verdere uitbouw van **baanconcentraties**;
- Een dialoog rond de **afbakening van het handelscentrum** en de inrichting van het handelscentrum;
- **Fashionaanbod in de periferie afbouwen** en naar de stadskern trekken vanuit de visie dit aanbod te koppelen aan een **ontspannend beleven** van een stad met gezellige pleintjes en een aangenaam klimaat met een kwalitatief openbaar domein (nette straten en stoepen, de nodige aankleding met planten en bloemen);
- We hebben aandacht voor het veiligheidsgevoel van inwoners en bezoekers door te voorzien in noodzakelijke **verlichting** en door **overlast actief aan te pakken**.
- We werken een **gemeenschappelijke visie/strategie uit tussen retail, cultuur en horeca** en het daarmee samenhangende toerisme en verbinden daaraan verschillende attractieve acties;
- We werken een goed acquisitiebeleid uit voor ondernemers in het centrum. **Potentiële**

investeerders die zich willen vestigen in het centrum moeten optimaal begeleid worden.

Ze moeten ondersteund worden in hun locatiekeuze, in het aanvragen van vergunningen en ze moeten doorverwezen worden naar andere dienstverleners in het netwerk van ondernemersondersteuning;

- Een goed complementair aanbod uitgaande van een gedragen **detailhandelsvisie**;
- De invloed van de e-commerce op de nood aan handelsoppervlakte wordt goed gemonitord en we voorzien genoeg mogelijkheden voor flexibiliteit;
- We engageren ons voor de verderzetting van **The Box Turnhout** en staan in voor de uitvoering van het project **Rock – Stone – Paper**.
- We willen meer **promotie** maken **over de grens**. De gebieden Breda, Tilburg en Eindhoven willen we graag terug warm maken voor het gezellige Vlaamse gevoel in Turnhout. **EVA Centrummanagement hervormen** we. We gaan daarbij uit van drie belangrijke functies:
 - Centrummanagement als overlegplatform tussen het stadsbestuur en de lokale ondernemers, horeca, belangenorganisaties, vastgoedspelers en onderwijs;
 - Centrummanagement als adviesorgaan inzake stadspromotie en goed economisch beleid;
 - Centrummanagement als aparte rechtspersoon, met een eigen toelage en budget tot ondersteuning van de uitvoering van het promotieplan 'Levend Stadshart'.

- De **promotaks** moet eveneens geëvalueerd en desgevallend herbekeken worden.
- We **versterken het Team Centrummanagement** door het nemen van de volgende maatregelen:
 - De actieve opvolging van de dagelijkse gang van zaken van het Centrummanagement op basis van het promotieplan;
 - Het positioneren van de Team als verbindende schakel tussen de verschillende partijen in de binnenstad. Het Team onderhoudt een uitgebreid netwerk (ondernemers, horeca, bewoners, ambtenaren, scholen, vastgoedsector) in de stad en erbuiten.
 - Het Team brengt partijen proactief bij elkaar, agendeert zaken bij Centrummanagement, zoekt zelfstandig naar oplossingen en stuurt projecten en werkgroepen aan.
 - Het Team speelt een stimulerende rol rond innovatie in de binnenstad.
 - Het Team ondersteunt activiteiten die het draagvlak van de ondernemersverenigingen vergroten.
 - Het Team zal op een doorgedreven manier samenwerken met Horeca Vlaanderen, de Turnhoutse horeca (HOT) en met de Horeca-coach.
 - Er worden wekelijkse Teamoverlegmomenten georganiseerd.

3. BELEVING

EEN FITTE STAD

Onze ambitie:

Sporten is gezond en brengt mensen bij elkaar. We willen stimuleren dat mensen zo veel mogelijk bewegen en aan sport doen. Dan doen we op verschillende manieren: De **Turnhoutse sportclubs** zijn onze beste ambassadeurs. We willen hen dus blijven ondersteunen en hen versterken in hun werking. Ook sportinfrastructuur is zeer belangrijk, zowel voor de teamsporter als voor de individuele sporter. Daarnaast willen we drempels wegwerken zodat mensen uit kansengroepen makkelijker aan sport kunnen doen. **We willen acties opzetten om binken van alle leeftijdsgroepen in beweging te krijgen**, met een specifieke focus op senioren. Wie blijft bewegen, blijft immers langer fit en gezond.

Wat willen we concreet realiseren?

- Zonder de vele vrijwilligers die zich dagelijks inzetten in de verschillende Turnhoutse sportclubs, valt het sportleven volledig stil. De **verenigingen verdienen** dan ook onze **ondersteuning**. Daarom willen we ook deze legislatuur niet besparen op de subsidies voor de verenigingen. Samen met de Turnhoutse sportraad willen we de verenigingen ondersteunen met hun vrijwilligerswerking, met infrastructurele uitdagingen en willen we hen helpen om te gaan met maatschappelijke evoluties die zich ook in sportclubs doen gevoelen. De stad kan ook nog meer doen om speciale verwezenlijkingen of evenementen van sportclubs in de kijker te zetten. De kampioenenhuldiging steken we in een nieuw jasje.
- De stedelijke sporthal Stadspark heeft haar beste tijd gehad en is aan vervanging toe. We willen een **nieuwe sporthal** realiseren in het Stadspark. We zoeken daarvoor maximaal naar Vlaamse subsidies.
- De nood aan ruimte voor **dans- en gevechtsporten** blijft zeer reëel, ook na de

ombouw van de cafetaria van de stedelijke sporthal tot een nieuwe gevechtsportruimte. We bekijken welke mogelijkheden er nog zijn, bijvoorbeeld in kleinere schoolsporthallen.

- Er dient een structurele oplossing te worden gezocht voor de **Technico Sporthal**. Een nieuwe erfpacht met een andere Turnhoutse sportclub geniet onze voorkeur.
- Clubs die zelf investeringen willen doen, worstelen vaak met het feit dat ze wel de middelen hebben voor de maandelijkse afbetalingen voor (ver-)nieuw(d)e **infrastructuur**, maar toch geen lening krijgen van de bank. We gaan op zoek naar goede voorbeelden in andere steden en werken een werkbaar en financieel verantwoord kader uit voor sportclubs.
- We gaan voor een **snelle verhuis van White Star naar Waterheide**. Tijdens de afgelopen legislatuur werden de randvoorwaarden daarvoor vervuld. Doordat er minder gronden moesten worden aangekocht, kan het vrijgekomen budget gebruikt worden voor o.a. de realisatie van een kunstgrasveld.
- Als de terreinen van de FRAC binnenkort vol zijn, is er nog maar weinig ruimte ter beschikking waar sportclubs infrastructuur kunnen realiseren. We willen voor die **extra ruimte** zorgen. Er is niet alleen nood aan grond die door de stad in erfpacht kan worden gegeven van sportverenigingen, maar zeker ook naar particuliere gronden met de juiste bestemming, waar sportieve initiatieven van particulieren kunnen worden gerealiseerd.
- Wat betreft de **huurtarieven** in de sporthallen willen we samen met de sportraad en de Turnhoutse scholen de invoering van een solidair systeem onderzoeken, waarbij iedereen hetzelfde huurbedrag betaalt aan de stad en waarbij de stad dan de betalingen met de verschillende scholen regelt.
- Een sporter laat zich niet tegenhouden door gemeentegrenzen. Voor **bovenlokale sportinfrastructuur** moeten we dus regionaal durven denken en samenwerken. Als centrumstad willen we hierin de voortrekkersrol in de regio blijven opnemen.

- Niet iedereen sport graag in teamverband. Er is meer en meer een trend naar individueel sporten. Ook die **individuele sporter** mag niet in de kou blijven staan. Bij de ontwikkeling van industrieterrein Veedijk engageerde IOK zich om een Finse piste en een BMX-parcours aan te leggen. We willen dit dossier heractiveren. We willen ook het wandelnetwerk in en om Turnhout uitbreiden. Loopwedstrijden als Dwars door Turnhout, de Stadsparkfeestenloop en de Hert&Run bereiken jong en oud en getraind atleet tot start-to-run'er.
- Sport brengt mensen bij elkaar maar toch zijn er heel wat mensen die momenteel niet bereikt worden. Als stadsbestuur willen we de verschillende drempels die mensen ervaren om aan sport te doen (financiële, maar zeker ook andere) samen met de Turnhoutse sportclubs en professionele actoren wegwerken om hen zo maximaal mogelijk toe te leiden tot het bestaande sportaanbod. Door initiatieven als **buurtsport** verder te zetten en te investeren in laagdrempelige sportinfrastructuur op strategische plekken in de stad willen we ook daaraan tegemoetkomen om zo nog meer mensen in beweging te krijgen.
- We willen ervoor waken dat mensen van alle leeftijden een sportaanbod op maat vinden. Door een netwerk op te zetten van verenigingen die **multimove** aanbieden, stimuleren we dat kleine kinderen een brede sportbasis meekrijgen. En het is belangrijk dat mensen ook op oudere leeftijd blijven bewegen. Dat Thomas More haar

Turnhoutse campus helemaal in het teken heeft gesteld van sport en beweging is daarbij een troef die we ten volle moeten benutten.

- G-sport vereist bij uitstek een bovenlokale aanpak. Vroeger gebeurde dat via de sportregio en de provincie. Nu G-sport naar de Vlaamse overheid is verschoven, waken we er over dat er in de toekomst minstens even veel aandacht voor zal zijn. Iedereen heeft het recht aan sport te doen!
- Sport zorgt voor ontmoeting en sociale cohesie. En waar komt die beter tot stand dan in de buurt? Daarom willen we concepten zoals de Beweegtuin in park Spooreinde, de Finse piste aan park Begijnenveldekens of de 'voetbalkooi' op de De Merodelei ook in andere wijken van de stad ontplooiën, telkens rekening houdend met de eigenheid van de buurt in kwestie. De infrastructuur is de basis, maar we willen ook samen met de verschillende buurtwerken bekijken hoe we samen voor nog meer **sport op buurniveau** kunnen zorgen.
- Grote sportevenementen kosten geld, maar brengen (indien goed georganiseerd) ook een stevige return met zich mee voor de lokale middenstand. Ze hebben ook een gunstig effect op de uitstraling van de stad en verhogen de trots op de eigen stad. Daarom willen we tijdens deze legislatuur een **groot sportevenement**, genre een BK wielrennen of een tourpassage of ... naar Turnhout halen.

KINDEREN BAAS

Onze ambitie:

Turnhout ontving in 2014, samen met een 5-tal andere gemeenten als eerste het label 'kindvriendelijke stad'. We willen dat beleid verderzetten en in 2019 opnieuw het label behalen. Al is dat label uiteraard geen doel op zich en zien we kindvriendelijkheid eerder als een werkwoord: het werk zal nooit helemaal af zijn.

Een kindvriendelijke stad zijn, wil trouwens niet zeggen dat er geen aandacht is voor andere leeftijdsgroepen in onze stad, zoals bijvoorbeeld senioren. In tegendeel: een stad die aandacht heeft voor veilige fiets- en wandelroutes, een stad die inzet op schone lucht en beleefbaar groen op wandelafstand, is een stad waar het aangenaam wonen en leven is voor alle generaties. **Als een stad geschikt is voor kleine kinderen, dan is ze geschikt voor iedereen: groot en klein.**

Wat willen we concreet realiseren?

- Een echt **kindvriendelijk beleid moet ingebakken zitten in het DNA van alle stadsdiensten**. De voorbije legislatuur zijn hierin al zeer sterke stappen gezet. Het is al lang niet meer louter de jeugddienst die zich bezighoudt met de belangen van kinderen en jongeren. Toch zijn hier nog stappen vooruit te zetten. Daar willen we de komende legislatuur dan ook op inzetten, om zo tot een nog beter en breder kindvriendelijk beleid te komen.
- We vinden het belangrijk dat de jeugddienst er is voor **alle** Turnhoutse kinderen en jongeren. Iedereen moet zijn/haar meug kunnen vinden in het brede aanbod van Turnhout Speelt en op initiatieven zoals speelpleinwerking Wollebos. Uiteraard hebben we daarbij **speciale aandacht voor maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren**. Zij hebben die ondersteuning echt nodig om mee te kunnen in de maatschappij. Initiatieven zoals buurtgericht jeugdwerk, maar even goed de werkingen van externe welzijnspartners zoals Akira en Arktos zijn essentieel en moeten gelet op de hoge nood verder worden uitgebouwd. We maken daarbij telkens een gedegen

Wat willen we concreet realiseren?

- Een echt **kindvriendelijk beleid moet ingebakken zitten in het DNA van alle stadsdiensten**. De voorbije legislatuur zijn hierin al zeer sterke stappen gezet. Het is al lang niet meer louter de jeugddienst die zich bezighoudt met de belangen van kinderen en jongeren. Toch zijn hier nog stappen vooruit te zetten. Daar willen we de komende legislatuur dan ook op inzetten, om zo tot een nog beter en breder kindvriendelijk beleid te komen.
- We vinden het belangrijk dat de jeugddienst er is voor **alle** Turnhoutse kinderen en jongeren. Iedereen moet zijn/haar meug kunnen vinden in het brede aanbod van Turnhout Speelt en op initiatieven zoals speelpleinwerking Wollebos. Uiteraard hebben we daarbij **speciale aandacht voor maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren**. Zij hebben die ondersteuning echt nodig om mee te kunnen in de maatschappij. Initiatieven zoals buurtgericht jeugdwerk, maar even goed de werkingen van externe welzijnspartners zoals Akira en Arktos zijn essentieel en moeten gelet op de hoge nood verder worden uitgebouwd.
- We maken daarbij telkens een gedegen analyse van waar de noden het hoogst zijn. Gelet op de stijgende noden willen we samen met het jeugdwelzijnsoverleg bekijken waar er nog beter kan worden samengewerkt en hoe we extra kunnen inzetten op het wegwerken van de missing links. We streven ook naar een centralisatie van alle diensten die in onze stad actief zijn rond jeugdwelzijnswerk in het jeugdcentrum Wollewei.
- De studie **kindvriendelijke publieke ruimte** heeft ons heel wat ideeën bezorgd om te werken aan een stad op maat van kinderen en jongeren. We blijven verder werken aan **autoluwe woonwijken, trage wegverbindingen** binnen wijken en veilige **fietsroutes naar de scholen**. Daarnaast blijven we gericht investeren in **ontmoetings- en belevingspleintjes** op maat van de buurt, zodat iedereen kan genieten van beleefbaar openbaar groen in de nabijheid van de woning. Ook projectontwikkelaars moeten mee investeren in kwalitatief, duurzaam, kindvriendelijk en goed onderhoudbaar openbaar domein. Naast kinderen hebben ook jongeren trouwens hun plaats in het openbaar domein, waarbij ook zij het **recht** hebben om dat openbaar domein te gebruiken om bijvoorbeeld **'rond te hangen'**.

Uiteraard verwachten we ook van hen het nodige **respect voor anderen en hun omgeving**. Als blijkt dat dat respect er niet is, en het is niet mogelijk om dat via dialoog te bevorderen, moet daartegen worden opgetreden zoals trouwens tegen elke vorm van overlast. We onderzoeken of een **grote speeltuin in het centrum van de stad** kan voorzien worden.

- Momenteel zijn er in Turnhout nog geen **speelpleintjes** die **integraal toegankelijk zijn voor kinderen met een handicap**. Dat kan beter in een kindvriendelijke stad. Daarom maken we van het **Stokseplein** een toegankelijk speelplein en investeren we daarnaast in speciale speeltoestellen op andere pleintjes zodat ook kinderen met een handicap naar hartenlust kunnen spelen.
- Fuifzaal **Futur** is een gigantisch succes gebleken. We **blijven investeren** in de fuifzaal om ze up-to-date te houden. Als stad moeten we hier geen winst op maken. Die winst moet naar de jeugdverenigingen en andere organisatoren gaan. De voorbije jaren slaagden we erin om (op afschrijvingen na) budgetneutraal te werken. Dat willen we ook in de toekomst zo houden. We blijven er ook voor waken dat er veilig kan worden uitgegaan in onze stad. Door een structureel overleg tussen horeca-uitbaters, fuiforganisatoren, jeugdraad en

de politiediensten willen we signalen sneller detecteren om gericht te kunnen optreden als er zich bepaalde fenomenen voordoen.

- We willen van de **Wollewei** nog meer dan vroeger een echt jeugdcentrum maken. Door de sportdienst, cultuurcoördinatie en het evenementenloket naar het stadskantoor te verhuizen, komt er ruimte vrij voor andere actoren die zich specifiek op jongeren richten. We blijven ook het jeugdhuis structureel ondersteunen met middelen voor een sterke coördinator, zodat zij hun projectwerking kunnen verderzetten en hun vleugels kunnen blijven uitslaan in de stad. Maar we willen dat het jeugdhuis ook terug meer inzet op haar **basiswerking**: de kroeg zelf. Door te verbreden in publiek en te trachten alle Turnhoutse jongeren aan te spreken, zou het jeugdhuis opnieuw de plek moeten worden waar elke Turnhoutse jongere zijn/haar eerste pintje drinkt.
- Het **Raadsherenpark** zou een troef kunnen zijn voor Turnhout, maar dan heeft het park dringend een **opwaardering** nodig. Voor de zomer moet het dak van de hangar gerenoveerd zijn. We werken ook snel verder aan een betere benutting van het park.

VLAAMSE CULTUURSTAD

Onze ambitie:

Kunst en cultuur zijn er voor iedereen en niet alleen voor wie er warmpjes inzit. Cultuur geeft zin aan het leven, brengt mensen dichterbij elkaar, stimuleert de kritische geest, brengt troost en wilskracht, maar zorgt ook voor economische groei. Kunst, cultuur en erfgoed vergroten de fierheid van de burgers over hun stad en dragen bij tot de uitstraling van Turnhout, dat de titel Vlaamse Cultuurstad opnieuw in de verf wil zetten. De 'cultuurcluster' in Turnhout draagt in grote mate bij tot de centrumfunctie van de stad. Investeren in cultuur is dus ook een levensverzekering.

Wat willen we concreet realiseren?

- **De Warande** is een provinciale instelling gebleven. Dat bewijst haar unieke positie. Deze situatie heet tijdelijk te zijn en het zal wellicht de volgende Vlaamse regering zijn die de knoop zal doorhakken. Turnhout blijft voorstander van een provinciale inbedding van de Warande. De Warande blijft een **regionaal/Kempens cultuurhuis** blijft ingebed in de stad, met een landelijke uitstraling.
- We organiseren een **jaarlijks stadsfestival**, te beginnen in 2021. Alle sectoren (economie, cultuur, onderwijs, sport, toerisme, natuur...) bundelen de krachten om een reeks van evenementen (groot en klein) op te zetten waarin alle Binken hun gading kunnen vinden. Zowel professionele kunstenaars en kunstorganisaties als amateurkunstenaars worden betrokken alsook de buurten en wijken. Een aparte vzw staat in voor de organisatie zodat gemakkelijk middelen kunnen worden verzameld van de stad, andere overheden en de privésector. De stad houdt de regierol in handen.

- Er moet een echte cultuur van **co-creatie, coproductie en co-presentatie** gestimuleerd worden. **Stedelijke cultuurinstellingen** (musea, archief & bib, academies), gooien deuren en ramen open. Ze werken samen met non-profit organisaties uit de (socio-)culturele, welzijns- en kunstensector alsook met scholen en privé-partners.
- De **stedelijke musea** verscherpen hun profiel en bouwen minstens één grote tentoonstelling per legislatuur.
- De **bib en archief** zijn meer dan een uitleendienst en een leeszaal. De terugkeer naar de oude vertrouwde plek gaat samen met een vernieuwde werking. Ze worden de spil van een uitgebreide **'woord'-programmatie** (literatuur, debat, kennis...) en werken daarbij samen met andere instellingen (Warande) en met het middenveld.
- De stad (cultuurraad, cultuurbeleidscoördinatie) speelt hier een coördinerende rol. Het arsenaal aan beleidsinstrumenten wordt geactualiseerd. Het **stimuleringsfonds** moet voldoende middelen krijgen om minstens één professionele productie (expo, podium, muziek) per jaar mogelijk te maken. De criteria voor het afsluiten van convenanten met erkende kunstorganisaties worden in samenspraak met de betrokken actoren geëvalueerd en geactualiseerd.
- Het **Fonds voor Culturele Infrastructuur** behoudt haar functie om de belangrijkste noden van de Turnhoutse organisaties met eigen infrastructuur te lenigen.
- Door de overheveling van de Warande naar de provincie heeft de stad geen eigen **'gemeenschapscentrum'** meer. We onderzoeken of er pistes zijn om dit te verhelpen. Een **cultureel pop-upbeleid** kan hier een (deel van de) oplossing zijn.
- In samenspraak met de adviesraden en met de Erfgoedcel Noorderkempen ontwikkelt de dienst Cultuurcoördinatie instrumenten om **externe middelen** te zoeken voor kunst en cultuur (fundraising, subsidies, crowdfunding). De stad onderzoekt of er (fiscale) stimuli mogelijk zijn voor wie schenkingen doet aan culturele initiatieven.

- Turnhout onderzoekt de haalbaarheid van de uitbouw een bezoekerscentrum in Kazerne Blairon waar het **militaire erfgoed** wordt belicht.
- Zowel in het beleid inzake ruimtelijke ordening, openbare werken als cultuur wordt aandacht voor **erfgoed** verhoogd. De stedelijke musea en het stadsarchief spelen, samen met de Erfgoedcel, de erfgoedverenigingen een belangrijke rol in het opsporen, bewaren, restaureren en ontsluiten van het erfgoed.
- **(Kans)armoede** wordt niet alleen bestreden met financiële middelen, maar ook met een duurzame maatschappelijke integratie van kansengroepen. Cultuur kan hierbij een belangrijke rol spelen. Om een integrale aanpak mogelijk te maken stemmen we dit af met het Strategisch Plan Armoede. De UITPAS Kempen is een speerpunt van het culturele integratiebeleid. Het systeem moet worden versterkt. Regionaal wordt gekeken of de werking uitgebreid kan worden.
- Turnhout moet een vooruitstrevend beleid voeren om **kunst in de openbare ruimte** te tonen. Een verstandige mengeling van klassieke en moderne werken, alsook stripmuren en tijdelijke ingrepen moeten het openbaar domein verfraaien. Bestaande monumenten moeten worden onderhouden en/of onder de aandacht worden gebracht. Samenwerking met de erfgoedverenigingen ligt hierbij voor de hand.
- In 2030 wordt opnieuw een Belgische stad **Europese Culturele Hoofdstad**. Turnhout zou de ambitie kunnen koesteren om die titel binnen te halen. Dit plaatst een stip aan de horizon, voorbij deze en de volgende legislatuur. Het halen van de titel is zelfs niet het belangrijkste. De weg er naartoe en de dynamiek die onderweg ontstaat, zijn dat wel. Net zoals Turnhout Vlaamse Cultuurstad 2012 moet het een participatief en inclusief project worden; niet alleen de droom van de kunst- en cultuursector, maar van alle sectoren, van alle Turnhoutenaars. We brengen alle actoren samen om de uiteindelijke opmaak van een aanvraagdossier voor te bereiden.

STAD OP DE KAART

Onze ambitie:

We moeten van Turnhout een toeristische trekpleister maken. Toeristen moeten Turnhout gaan associëren met een dynamische en belevenisvolle stad met rijkelijk erfgoed, winkelmogelijkheden, een gediversifieerd aanbod van evenementen en gastronomische mogelijkheden. Turnhout moet trachten zijn uitstraling te verbeteren en zijn visie en aanbod daarop afstemmen in overleg met zijn "partners in toerisme" (o.a. cultuur, erfgoed, horeca, middenstand, hotels, B&B, mobiliteit, ruimtelijke ordening, milieu, media, onderwijs, enz.). Al deze partners kunnen een meerwaarde betekenen voor de toeristische uitstraling van onze stad. Een gelaagde seizoensgebonden aanpak moet worden toegespitst op de diverse soorten toeristen die we willen aantrekken. Turnhout als hoofdstad van de Kempen, toegangspoort naar Nederland, Vlaamse centrumstad.

Wat willen we concreet realiseren?

- We richten ons op verschillende soorten bezoekers/toeristen. We stimuleren **internationale (bedrijfsgerelateerde) overnachtingen**, de eendagstoerist die de stad wil verkennen of gezellig wil shoppen, de **weekendoerist** en **families**.
- We kunnen de nadruk leggen op verschillende troeven van de stad.
 - Turnhout, "verleden en toekomst"
 - Turnhout, "in het groen"
 - "Lekker" Turnhout,
 - Turnhout "place to be"
 - "Turnhout" van shoppen
- We kunnen de nadruk leggen op verschillende troeven De Grote Markt, het stadspark, het Warandeplein moeten nog meer benut worden voor **klein- en grootschalige familie vriendelijke evenementen**. De markt als gezellige, open ontmoetingsplaats moet het hart van de stad zijn. Ook het Turnhoutse erfgoed is een belangrijke troef voor de uitbouw van ons toerisme want het zorgt er mee voor dat inwoners fier kunnen zijn op hun stad.

- Nieuwe 'historische' initiatieven dienen gesteund te worden. **Turnhout in beide wereldoorlogen** als toeristische insteek met een (semi-)permanent karakter, verdient zijn plaats in het toeristische aanbod. Diverse (gecombineerde) initiatieven kunnen dit ondersteunen waarbij we ook weer beroep kunnen doen op onze vrijwilligers en hun verenigingen.
- Om Turnhout op de internationale agenda te zetten onderzoeken we de mogelijkheden om in het centrum een multifunctionele ontmoetingsplaats met internationaal karakter te voorzien door het uitbouwen van een **(kleinschalige) jeugdherberg**. De investeringen hierin linken we aan subsidies, duurzaamheid, verbeterde jeugdwerking en internationaal toerisme. De communicatie in dit kader dient afgestemd te worden met het toeristisch aanbod in Turnhout en kan dienen als kapstok voor nieuwe initiatieven en samenwerkingsverbanden met lokale middenstand of horeca.
- Het lokale bestuur investeert in de **ontwikkeling van het centrum** waarbij voldoende aandacht gegeven wordt aan groen, horeca, winkels en toeristische mogelijkheden. Turnhout onderhoudt zijn huidige historische banden met z'n **zustersteden** maar kijkt ook verder naar **nieuwe mogelijkheden qua samenwerkingsverbanden**.

4. ORGANISATIE

VEILIG ZIJN, VEILIG VOELEN

Onze ambitie:

Het onveiligheidsgevoel dat thans heerst bij een grote groep van de Turnhoutse burgers mag niet genegeerd worden. Of dit gevoel van die individuele burger wel of niet gegrond is, mag geen verschil maken. **Iedereen moet zich veilig kunnen voelen, wat de oorzaak daar ook van is.** Bovendien mag dit onveiligheidsgevoel niet afgedaan worden als een "perceptie" die per definitie onjuist zou zijn. "Perceptie" betekent immers "waarneming" en het "gevoel" van onveiligheid bij een groot deel van onze burgers is dan ook hun beleving van de veiligheid in onze stad. Hoe iemand iets beleeft, is een persoonlijk aanvoelen en kan dus nooit "onjuist" zijn. Als beleidsmakers moeten wij erop toezien dat elke Turnhoutse burger het vertrouwen kan terugvinden in de veiligheidsdiensten. Enkel op die manier kunnen alle oorzaken van het onveiligheidsgevoel (h)erkend en aangepakt worden.

In de wijkwerking en in scholen verwachten we veel van preventie, onder meer door sensibilisering en door het inzetten van de wijkagent.

Wat willen we concreet realiseren?

Het nieuwe beleid moet beter de schakels van de ketting volgen: we mogen niet enkel preventief of enkel sanctionerend optreden. Ons beleid moet een keuze zijn voor beiden.

- Projecten als de Buurtmakerij, Buurtsport en buurtgericht jeugdwerk zijn belangrijk in het kader van preventie, maar komen elders in deze tekst uitgebreid aan bod. Daarnaast blijven we inzetten op **preventiebeleid** rond alcohol en drugs en verkeer in de scholen en voeren we het **pestactieplan** verder uit. De fiets- en verkeerslessen zorgen ervoor dat kinderen leren zich op een veilige manier te verplaatsen in het verkeer.
- Sensibilisering rond **diefstalpreventie** blijft belangrijk, zowel voor het voorkomen van fietsdiefstallen als woninginbraken. Ook **initiatieven als BIN's en WIN's** (winkelinformatienetwerken) zijn nuttige preventieve instrumenten.
- Een **wijkagent** moet in de mogelijkheid zijn

om op heel korte termijn te kunnen reageren op problemen die zich in zijn wijk voordoen. De wijkagent moet meer aanwezig kunnen zijn op het terrein, waardoor hij/zij ook een duidelijk aanspreekpunt is. Op deze manier kan de wijkagent ook beter inschatten wanneer bijvoorbeeld bepaalde frauduleuze constructies worden opgezet zoals domiciliefraude, witwaspraktijken, etc. Ook is de wijkagent een belangrijke figuur om signalen van **terrorisme en radicalisering** op te vangen. Naast de wijkagent hebben ook de gemeenschapswachten een belangrijke rol.

- Ook het **drugspreventiebeleid** moet verder uitgebreid worden: een drugspreventiemedewerker die de verschillende projecten coördineert en ervoor waakt dat de doelstellingen uit de drugsmonitor worden behaald, blijft noodzakelijk. Daarnaast pleiten we voor residentiële drughulp in de Kempen.
- Meer **zichtbaar blauw** op straat die onmiddellijk kunnen ingrijpen, die aanwezig zijn op risicoplatsen, die het uitgangleven op

een constante manier kunnen opvolgen, etc. is eveneens zeer belangrijk. Een mooi initiatief hier zou zijn de **fietsbrigade** uit te breiden en in werking stellen. Dit is de essentie van een lik-op-stuk beleid.

- Sanctionerend optreden kan alleen als er voldoende tijd is voor onderzoek. Hierbij gaan technologie en mankracht arm in arm. Turnhout is al jaren pionier in het inzetten van allerhande technologieën bij het bestrijden van criminaliteit. Er moet zeker blijvend geïnvesteerd worden in de verdere uitbreiding én vernieuwing van deze belangrijke en zeer nuttige hulpmiddelen. Maar de **camera's** kunnen hun nut maar bewijzen als er politiemensen zijn die deze middelen gebruiken. **Investerings in technologie moeten daarom gepaard gaan met investeringen in mensen.** Er zijn meer manschappen nodig om onderzoeken te voeren en deze tot een goed einde te brengen. Onderzoeken zijn vaak tijdrovend, ook wat betreft de administratieve afhandeling ervan. Door een tekort aan personeel, is er nu te weinig onderzoekscapaciteit.

- We willen ook meer inzetten op **burgerparticipatie**. De Turnhoutse burger wordt de eerste partner van de politie. Ook de technologie, zoals het LORA-netwerk, software voor gesloten goederen, geurkaarten voor de detectie van hennepplantages, ... moet verder op punt gesteld worden.
- Het college van burgemeester en schepenen gaat in nauw overleg met de lokale verantwoordelijken om **prioriteiten te stellen in de handhaving**: nultolerantie voor productie en verkoop en gebruik van harddrugs, straatcriminaliteit en overlast in de Turnhoutse horecagelegenheden. Daarnaast blijft intrafamiliaal geweld alsook diefstal in de breedste zin van het woord op de prioriteitenlijst.
- **Zwerfvuil en sluikstorten** behoren tot de grootste ergernissen van onze burgers. We bekijken samen met de politie en stadsdiensten hoe we hier en preventief en handhavend actieplan kunnen opstellen.

ONZE EURO'S JUIST BESTEED

Onze ambitie:

Turnhout zal ook in de volgende bestuursperiode sterk rekening moeten houden met de financiële haalbaarheid van het te voeren beleid. De toenemende taken voor het lokale bestuur, de armoede- en zorgproblematiek, de groeiende pensioenlast en de noodzakelijke behoefte om een klantvriendelijke dienstverlening te garanderen naast blijvend te investeren in de stad vragen een accurate en transparante financiële planning. Gelukkig is de stad vandaag financieel gezond en dat willen we ook de volgende jaren zo houden, de stad werkt immers met het geld van de burger. De voorbije zes jaar werd met succes een besparingsplan doorgevoerd, de volgende zes jaar zal hierop verder gebouwd worden met een rentabiliteitsplan dat moet zorgen voor financieel evenwicht bij het maken van keuzes, het bepalen van prioriteiten en het verder verhogen van de efficiëntie in de organisatie, waardoor de maatschappelijke winst van onze ingezette middelen, bestaande uit infrastructuur, geld en personeel, geoptimaliseerd kan worden.

Wat willen we concreet realiseren?

- Een **haalbaar meerjarenplan 2019-2024** opmaken met een systematische periodieke bewaking van de lange termijnplanning waarbij 2024 geen eindpunt is.
- Een **bepaalde schuldgraad** voor de stad behouden.
- Anticiperen op de uitdagingen van de **pensioenkosten** op korte en lange termijn, door voldoende middelen hiervoor vrij te maken, maar ook door met realistische verwachtingen de dialoog aan te gaan met de hogere overheid om de financiering en de responsabiliseringsbijdragen aan te passen.
- **Prioriteiten stellen en keuzes maken**, niet alleen in de aanwending van de middelen voor exploitatie en investeringen, maar ook in de taken die door diensten en personeel worden uitgevoerd, zodat deze optimaal kunnen aansluiten bij de keuzes in het beleidsplan van de nieuwe legislatuur. Hierdoor moeten niet alleen taken, dus exploitatiekosten, maar ook personeelskosten geschrapt kunnen worden,

waardoor middelen en personeel meer voor de prioritaire doelstellingen ingezet kunnen worden.

- Inzetten op verdere verhoging van de efficiëntie en zo nodig besparen in de organisatie, ook bij diensten en organisaties die door de stad worden gefinancierd (politie, brandweer, stadsregio, intercommunales, vzw's, eva's...) Toelagen zullen ook afhankelijk gesteld worden van de efficiënte aanwending van de toegekende middelen.
- Inzetten op het **verwerven van bijkomende externe middelen** via subsidiewerving bij provincie, Vlaanderen, Federale overheid en Europa, via efficiënt financieel beheer en via het opzetten van win-win publiek-private samenwerkingen.
- Nu samenvoeging stad en OCMW in de diensten is gerealiseerd, verder **optimaliseren** van de uit te voeren taken en de **werkorganisatie**.
- Een opvolgingssysteem opzetten om de **personeelskost permanent te monitoren** zodat deze binnen de voorzien budgetten van het meerjarenplan blijft.
- Geen **belastingverhoging** doorvoeren voor de inwoners van de stad.
- Alle **retributies en belastingen** screenen en evalueren en waar nodig bijsturen op efficiëntie, correctheid, sociale rechtvaardigheid, doelgerichtheid en aansluiting bij de beleidsprioriteiten van de nieuwe legislatuur.
- Bij alle beleidskeuzes, zowel bij de aanvang van de legislatuur als bij wijzigingen gedurende de legislatuur zullen deze door een **financiële controle op de haalbaarheid** binnen het financieel meerjarenplan voorafgegaan worden.
- Aanmoedigen van **vrijwilligerswerk en burgerparticipatie** in de stad om niet alle taken naar de overheid toe te schuiven.
- Bij de hogere overheid aandringen om de **middelen voor de centrumfunctie** op te trekken.
- Een **minimaal jaarlijks investeringsbudget** in de stad vastleggen, op basis van het meerjarenplan, zodat zowel naar onderhoud als vernieuwing van het openbaar domein en het stedelijk patrimonium een realistisch investeringsbedrag gegarandeerd blijft.

GEEN PARTICIPATIE ZONDER COMMUNICATIE

Onze ambitie:

We willen de communicatie van de stad op een aantal vlakken stevig onder handen nemen. Het doel is de vragen van onze burgers beter te kanaliseren om snelle, correcte en éénvormige antwoorden te bezorgen. De kwalitatieve dienstverlening naar de burger staat voorop. Participatie van de burger is cruciaal in een goede communicatie. Maar participatie is meer dan inspraak alleen. Het gaat ook over engagement opnemen en dat kan in verschillende vormen. We hebben nood aan meer ambassadeurs voor onze stad. Werken aan participatie is dus ook daaraan werken.

Wat willen we concreet realiseren?

- Turnhout is steeds voorloper geweest inzake burgerparticipatie en inspraak. We merken echter dat het **Turnhoutse model** de voorbije jaren **onder druk** kwam te staan. De klassieke formule van de infovergaderingen is passé. Te vaak worden dergelijke vergaderingen gekaapt door enkelingen die als enige doel hebben de boel op stelten te zetten. Tot frustratie van alle andere aanwezigen, inclusief de stille meerderheid van de buurtbewoners. Bovendien wordt steeds hetzelfde publiek bereikt (en ook enkel dat publiek): de blanke middenklasse +45 jaar. Ook de traditionele adviesraden zijn quasi allemaal op zoek naar nieuwe werkwijzen, na de evolutie van sectorale beleidsplannen naar een strategisch meerjarenplan.
- De voorbije legislatuur werd geëxperimenteerd met een aantal **nieuwe inspraakmodellen**. De 'buurt in beeld' was alvast een stuk constructiever dan een gewone infovergadering, maar het publiek was even weinig divers. We willen tegen het einde van 2019 komen tot een

nieuw inspraakmodel (ook via digitale weg) dat de ambitie heeft om alle mensen te bereiken (mensen van alle leeftijden, scholingsgraad, afkomst, socio-economische situatie, ...) en dat er voor kan zorgen dat al die mensen een constructieve bijdrage kunnen leveren. We zijn ervan overtuigd dat het daarbij zeer belangrijk is om de participatievorm telkens af te stemmen op het doel dat we voor ogen hebben én om gedurende het hele traject zeer duidelijk af te bakenen wat de bedoeling van de participatie is, om geen foute verwachtingen en frustraties te scheppen. Om tot een goed model te komen, willen we zowel in Vlaanderen als in het buitenland op zoek gaan naar goede voorbeelden. We werken in het voorjaar van 2019 al een **inspraakmodel** uit **voor de totstandkoming van het strategisch meerjarenplan**, waarbij we zowel burgers, als adviesraden, experts en professionals willen betrekken.

- We zijn ervan overtuigd dat **adviesraden** een voorname rol kunnen blijven spelen in de toekomst. Samen met hen gaan we op zoek naar **nieuwe rolinvulling**.
- Participatie is meer dan inspraak alleen. Het gaat

ook over **engagement opnemen** in de stad en de maatschappij. Dat kan in verschillende vormen. We hebben nood aan meer **ambassadeurs** van onze stad. Werken aan participatie, is dus ook daaraan werken.

- Turnhout onderscheidt zich op vele vlakken, maar slechts één daarvan is echt uniek en wereldwijd bekend: **Turnhout is de stad van de speelkaart!** We trekken het thema van de speelkaart door in al onze externe communicatie, zowel in communicatie naar de eigen inwoners als om Turnhout sterker en positief 'op de kaart' te zetten in Vlaanderen en de wereld. Ook de nieuwe huisstijl zien we in dit thema.
- De stad communiceert vaak over zee uiteenlopende onderwerpen. Dat is logisch, want een stadsbestuur is met tal van zaken bezig. Dat zorgt voor een gebrek aan focus. Het gevolg is dat de burgers geen duidelijk beeld krijgen van het beleid van de stad en dat de baanbrekende, unieke zaken die werden gerealiseerd maar die niet werden opgepikt door de nationale media. Dat willen we grondig veranderen, door **voortaan op de vier grote thema's te focussen** die de

ruggengraat vormen van dit bestuursakkoord. We gaan daarbij steeds op zoek naar de beste communicatiemix, met meer aandacht voor sociale media. **De burgemeester en de schepenen zijn de eerste spreekbuis van de stad en benadrukken als ambassadeurs van de stad in hun eigen communicatie met externen en burgers steeds de troeven van Turnhout.** Maar we vragen ook aan de ambtenaren om mee het ambassadeurschap op te nemen.

- Het is onmogelijk om te verbloemen dat de Turnhoutenaar gemiddeld gesproken te weinig trots is op zijn stad. Het wordt een werk van lange adem om die **trots terug te doen groeien**. Dat kan alleen maar door te werken op verschillende fronten: goed luisteren naar de concrete bekommernissen van mensen en ze snel en adequaat oplossen, een volgehouden positieve communicatie, de verderzetting van de campagne **'Bink, en 'k zen er friejet oep'**, nog veel meer uitpakken met de bijzondere prestaties en verwezenlijkingen van Turnhoutenaren (sportmensen, mensen uit het bedrijfsleven, de zorg, ...). Dat kan door in de stadkrant ruimte te bieden voor deze prestaties en door nog meer in te zetten op onze digitale communicatiekanalen. De politici moten ook heel aanspreekbaar zijn voor de burgers.

- **We voorzien een ombudsfunctie.** We bekijken hoe we de vragen van burgers beter kunnen kanaliseren en dispatchen, om snelle, correcte en eenvormige antwoorden te kunnen bezorgen. De kwalitatieve dienstverlening naar de burger staat daarbij voorop.
- Technologische ondersteuning versterkt de verbondenheid tussen politiek en de burger. Het verder **digitaliseren** van onze stad is één van de uitdagingen die we de volgende legislatuur aangaan. Hierdoor proberen we de afstand tussen de burger en het bestuur te verkleinen. We weten dat de hoeveelheid data die geproduceerd wordt elke dag groeit maar we vergeten niet dat die data het nieuwe goud zijn. Dat houdt zowel kansen als gevaren in.

Nawoord

Dit bestuursakkoord is een blauwdruk voor de toekomst. Hij weerspiegelt de visie van de vier partners, N-VA SP.a Groen en CD&V, omtrent de speerpunten in het beleid voor Turnhout voor de periode van 2019-2024. Die speerpunten werden vastgelegd op basis van de verkiezingsprogramma's van de vier politieke families. De meeste uitdagingen die voor ons liggen kunnen worden samengevat onder de noemers Armoede, Mobiliteit, Veiligheid en Verbondenheid. Deze thema's zijn niet strak afgelijnd als unieke of zelfstandige bevoegdheden, ze raken aan de bevoegdheden van alle schepenen en van de burgemeester. Zij zien deze uitdagingen dan ook als een gezamenlijke opdracht voor de hele ploeg. Die kunnen enkel worden aangepakt in nauwe samenwerking met de ondersteunende diensten van de stedelijke administratie.

Daarnaast blijven we elke euro omdraaien voor we hem uitgeven. Aan het einde van de legislatuur komen er immers heel wat financiële uitdagingen op ons af.

